

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 29

Скопје, вторник 26 август 1947 год.

ГОДИНА III

„Службен весник на НРМ“ излегуе повремено.
Ракописите се испраќаат во дупликат на адреса:
Службен весник на НРМ — Скопје ул. Маршал
Тито бр. 10. Ракописите не се враќаат.

Цена на весникот е 4 динари од табак.
Претплата: полугодишна 130 а годишна 250 дин.
Чековна сметка при Народната банка на ФНРЈ —
Централа за НР Македонија Скопје — бр. 801129

238

Врз основа чл. 9 алинеја 1 од Законот за учениците во стопанството, а во согласие со стопанските министерства и Планската комисија на НРМ пропицувам следниот

Правилник

ЗА ОПРЕДЕЛУЕЊЕ СРАЗМЕРОТ НА БРОЈОТ НА УЧЕНИЦИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО СПРЕМА БРОЈОТ НА КВАЛИФИЦИРАНИТЕ РАБОТНИЦИ

Член 1

Ученици во стопанството може да држи само работодаел кој што одговара на следните услови:

а) и сам, или оплобени од надлежната власт з самостојателно работење во својата струка;

б) да има сам стручна квалификација и да не посредно работи во структурата, или да има во неговото претпријатие стручно квалифициран работоводител;

в) да има можност и способност за исполнување прописите на чл. 15 од Законот за учениците во стопанството.

Член 2

Работодаел кој што сам работи во своето претпријатие, како единствен квалифициран работник, може да држи најмногу еден ученик во стопанството.

Ако во претпријатието работат вкупно два квалифицирани работника, вклучително работодаелот, во истото можат да се држи најмногу два ученика во стопанството.

Член 3

Во частните, кооперативните и државните претпријатија (работилници) од локално и републиканско значење, во кои што работат три и повеќе квалифицирани работника од структурите претвидени во Правилникот за структурите, а во смисол на чл. 7 од овој Правилник, задолжително треба најмалку да се држат и може најмногу да се држат следниот број ученици во стопанството:

Број на квалифицирани работници во претпријатијата	Ученици во стопанството					
	Најмалку треба да држат			Најмалку може да се држат		
	Во инд. струка	Во зан. струка	Во ост. малите	Во инд. струка	Во зан. струка	Во ост. малите
8	1	1	1	3	2	2
4-5	3	2	2	4	3	3
6-8	4	3	3	6	4	4
9-11	6	5	4	8	6	5
12-15	7	6	5	10	8	8
На секој три квалифицирани работници понатаму	1	1	1	3	2	2

Бројот на учениците во стопанството кои што задолжително треба најмалку и најмногу да се држат сразмерно бројот на квалифицираните работници во државните претпријатија од општо, или од значење, го определуе. Министерот на Трудот на НРМ во споразумение со Сојузниот министер под чие раководство спаѓаат тие претпријатија, одделно за секое едно претпријатие и секој една струка која што се работи во претпријатието.

Работодаелите (управите на претпријатијата) кои што по оправдани причини не можат да држат определениот им минимален број ученици во стопанството, постапуат согласно чл. 10 од Законот за учениците во стопанството.

Член 4

Во земјоделките струки, по чл. 6 од Правилникот за структурите по исклучение од прописите на чл. 3 од овој правилник, ученици во стопанството треба и можат да држат само државни и кооперативни стопанства (претпријатија) кои што ќе осигураат можности на учениците да се во определениот време траење на учењето оспособат стручно и општо.

Решение за тоа; кои од овие државни и кооперативни стопанства ги исполнат условијата го претходната алинеја донесуе Министерството на трудот на НРМ во согласие со Министерството на земјоделието и шумарството на НРМ.

Член 5

Ак во едно претпријатие се намали бројот на квалифицираните работници след приемот на учениците во стопанството, бројот на последните остануе непроменен се дури к'е има условија за практично стручно обучение на сите ученици во претпријатие. Во случај да такви условија нема, работодаделот (управата на претпријатието) постапуе согласно чл. 10 од Законот за учениците во стопанството.

Член 6

За квалифициран работник во смисол на прописите на овој Правилник се смета:

а) работодадел или раководител ако има стручна квалификација и ако непосредно учествуе во работата по струката,

б) квалифициран и високо-квалифициран работник (мајстор) со положен стручен испит за квалифициран работник (калфенски или помошнички испит), односно мајсторски испит во една струка те предвидени во Правилникот за струките,

в) работник во една од струките предвидена во Правилникот за струките, кој што бил категорисан пред 5 април 1946 година како квалифициран, односно високо-квалифициран (мајстор) без да полагал до сега стручен испит од својата струка. Овие лица к'е се сметат за квалифицирани работници само до 31 декември 1948 год.

Член 7

Работодадители кои што исполнуат прописаните условија во чл. 1 од овој Правилник и кои што во време на влегуење во сила на истиот пожат ученици во стопанството повеќе од колку што е прописано, должни се да ги задржат при себе сите овие ученици, се дури истите не положат стручен испит за квалифициран работник, односно до настануење на положене предвидено во чл. 19 од Законот за учениците во стопанството.

Член 8

За правилното исполнуење прописите на овој правилник се грижат и вршат контрола трудовите служби при окотиските (градски, реонски) народни одбори и синдикалните организации (службите за упослуење на работниците)

Нарушенијата на прописите на овој Правилник к'е се наказуат по чл. 26 од Зак. за учениците во стопанството.

Член 9

Толкуење како и евентуални измененија и дополненија на овој Правилник к'е донесуе Министерот на трудот на НРМ во согласие со Планската комисија на НРМ и соотвеното стопанско министерство.

Член 10

Овои правилник влегуе во сила со неговото објавуење во „Службен весник на НРМ“.

Бр. 6942 13 август 1947 год.

Министер на трудот на НРМ
Кирил Петрушев, с. р.

№39

За да се обрне поголемо внимание на општо-то и стручно теоретско образование и со оглед на по правилното воспитание на учениците во стопанството

Решавам

ЗА ОТВАРАЊЕ УЧИЛИШТА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО ПРИ СЕКОЕ ИНДУСТРИСКИ ПРЕТПРИЈАТИЕ

1) Од идната учебна 1947/48 година да се отворат училишта за учениците во стопанството при секое индустриско претпријатие од републиканско значење, при кое има запослено повеќе од 20 ученика во стопанството.

2) За да се развива наставата во училиштето правилно, претпријатијата к'е се погрижат да до 15 септември о. г. примаат толку ученика во стопанството, колку по законот треба да држат.

Учениците кои сега се на работа не смеат да се отпуштат без нивна кривица.

3) Издршката на училиштата (лична и материјална), к'е ја снесат претпријатијата при кои се отворени училиштата.

До колку средствата на самото претпријатие нема да бидат достаточни, главните дирекции к'е доделуат нужните дотации.

4) Училиштата к'е се раководат од управата на соотвените претпријатија, под надзорот на главните дирекции. Министерството на индустријата и рударството к'е има врховен надзор над училиштата.

5) Сите правилници и напатствија, како и наставниот план и програмата за општи занаетчиски училишта, к'е се однесуат и за училиштата за учениците во стопанството кои се при самите индустриски претпријатија.

6) Персоналот на училиштата к'е биде назначен од директорот на претпријатието во согласие со соотвената главна дирекција.

7) Сите подготовки кои се потребни за правилното изведуење на наставата да се привршат до 10 септември. На 15 истиот месец да се почне со правилното редовно обучение на учениците. Главните дирекции к'е се постараат да оваа Решение се спроведе во живог.

8) Овоа Решение влегуе во сила од денес.

Бр. 13539 — 13 август 1947 год. — Скопје
Министер на индустријата
и рударството на НРМ
Инж. Г. Василев с. р.

240

Врз основа на чл. 7 и 8 од Уредбата за определуење на единствени цени со важност на територија на Народна Република Македонија од 19 февруари 1947 година издавам следната

Наредба

ЗА РАСПОЛАГАЊЕ СО СРЕДСТВА ИСПОЛНЕНИ СО РЕПУБЛИКАНСКАТА РАЗЛИКА ОД АКУМУЛАЦИЈАТА

Член 1

Сите стопански претпријатија на територијата на Народна Република Македонија исполнуат разлика во смисол на чл. 7 од Уредбата за определуење на единствените цени со важност на територијата на Народна Република Македонија од 19 февруари 1947 година во висината определена со ценорасписите на Земскиот уред за цени на Народна Република Македонија.

Висината на републиканската разлика се искажуе во ценорасписите на Земскиот уред за цени во графина „Републиканска разлика“ и тоа:

а. — во апсолутен износ, т. е. во износ искажан во динари по единицата на мерките или

б. — во проценти од продажната цена на дребно или продажната цена на производството.

Член 2

За правилното евидентирање на републиканската разлика претпријатието во своите книги ќе отворат одделен кон-та „Републиканска разлика“, во кои ќе книжат сите исполнети износи во смисол на чл. 1 од оваа Наредба.

Член 3

„Републиканската разлика“ претпријатијата ја плаќат едновременно со данокот на промет на производи, на сметка на Министерството на финансии на Народна Република Македонија Бр. 8-301.003 при Централата на Народна банка на ФНРЈ за Народна Република Македонија — Скопје.

Внесувањето — плаќањето се го вршат со вирманраче-со уплатници и налог со купон, по образецот пропишан од Централата на Народната банка на ФНРЈ за Народна Република Македонија.

Член 4

Сроковите за плаќање, евиденцијата за внесувањето, контролата и извршените санкции, ќе се применуваат и за „Републиканската разлика“ по прописите кои важат за данокот на промет на производи.

Член 5

Ова Наредба влегуе во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на НРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1947 година.

Број 22037

гр. Скопје 17 јули 1947 година

МИНИСТЕР НА ФИНАНСИИТЕ
НА НР МАКЕДОНИЈА

Д. Цамбаз, с. р.

241

Во врска со моето Решение Бр. 8343 од 3 март 1947 год. и чл. 11 од Уредбата за данокот на промет на производи и услуги давам следното

Напатствие

за начинот и сроковите на плаќање данок на промет на производи и услуги и републиканската разлика за даночните обврзници кои не се должни да водат книги, а кои професионално се занимаат и вршат промет кој подлежи на плаќање данок на промет и републиканската разлика (т. е. за паушалистите на данок на промет на производи).

Со решение на Министерот на финансии на Народна Република Македонија — Бр. 8343 од 8 март 1947 год., а на основа чл. 11 од Уредбата за данок на промет на производи се пропиша нов начин и нови срокови за плаќање данок на промет на производи и услуги за даночните обврзници на овој данок кои не се должни да водат книги, а кои професионално се занимаат и вршат промет подлежен на данок на промет. Овие даночни обврзници, кои по досега важеките прописи плаќале данок на промет на производи и услуги паушално, т. е. секое тромесечие со плаќањето на доходарината на основа оценката од даначните комисии, — од сега со оглед на прописите од споменатото решение овој данок ќе го плаќат во срок од пет дена по изминувачето на секој месец, и спрема прометот направен во минатиот месец.

Да може да се пресметката и плаќањето данокот на промет на производи и услуги од страна на вакви даночни обврзници да се правилно врши и да се овозможи контролата на собирањето на овој данок, со споменатото решение е турено во должност на тија даночници обврзници да водат особена евиденција за набавените и потрошени сировини во производството, како и за продажбите на готови производи и примените накнади за услуги, а освен това и да задолжително дава

сметки (фактури) при секоја продажба на готови производи, односно при примањето на накнади за услуги.

Истовремено и на истиот начин овие даночни обврзници се должни да претсметуваат и плаќат (Републиканската разлика) установена со Наредбата на Министерот на финансии на НР Македонија Бр. 22087 од 17 јули 1947 год., а спрема стопите определени во ценовните на Земскиот уред за цени (обнародуени во „Службени соопштенија“ на Земскиот уред за цени на НР Македонија бр. 2 и 3 од 1947 год.), како и тие кои во иднина ќе бидат определени со ценорасписи или решенија за цените на Одделението за финансии и цени при Планската комисија на НР Македонија, држејќи се на Напатствието за пресметување и плаќање на „Републиканската разлика“ дадено од страна на Министерството на финансии на НРМ под Бр. 22087 од 17 јули 1947 год.

I

Даночни обврзници кои се должни данокот на промет на производи и услуги и „Републиканската разлика“ да ги плаќат месечно.

1. Данок на промет на производи и услуги и „Републиканската разлика“ ќе се плаќа на изложениот начин, т. е. најдоцна секој пети во месецот на основа прометот направен во минатиот месец, само тие даночни обврзници кои не се должни да водат книги, а кои професионално се занимаат вршат промет кои подлежи на плаќање данок на промет на производи и услуги (чл. 11 од Уредбата за данок на промет на производи). Овие се познати под името „паушалисти“, бидејќи по досегашните прописи плаќаа данок на промет паушално на основа годишните оценки од даночните комисии.

Останалите даночни обврзници на данок на промет на производи и услуги и „Републиканска разлика“, кои се должни да водат книги — „книгаши“ (државните стопански претпријатија, кооперациите и часната индустрија, занаетчиите и трговски претпријатија должни да водат книги по прописите), — чл. 10 од Уредбата за данок на промет на производи — го плаќаат овој данок на начин и во сроковите определени по Наредбата на Министерот на финансии на ФНРЈ бр. 6753 од 7 март 1947 год. („Службен лист ФНРЈ“ бр. 23 од 18 март 1947 год.), поради тоа на нив не се однесува овоа напатствие за месечното плаќање.

Како даночни обврзници по чл. 11 од Уредбата за данокот на промет на производи (т. з. в. „паушалисти“) се јавуваат најчесто:

а) Занаетчиите (шивачите, абаците, кондурациите, опанчарите, инсталатерите и електроинсталатерите, браварите, тенекчиите, ковачите, наџбантите, грначарите, керимидчиите, каменорезците, бојачиите-молерите, столарите, слаткарите, самарчиите, леблебиичиите, саатчиите, златарите-кујунчиите, штампарите-печатари, воденичарите, кјуркчиите, фурначиите, калајчиите, касаите и т. н.

б) Слободни професии (лекари, адвокати, ветеринари, инженери, комисионери-посредници, акушери и др.).

в) Извесни трговски претпријатија — радњи (кафиниња и гостилници, аптеки, разни трговски претпријатија на промет со земјоедски производи кои се набавени непосредно од земјоедците, како што се: зарзаватчиите, разни ситничарски радњи, млекари и др.).

Од овие даночни обврзници на данок на про-

мет на производи и услуги, занаетчиите се јавуат истовремено и како обврзници за плаќање на „Републиканска разлика“, доколку изработуат производи за кои се определени еиднствени цени на основа Уредбата на Владата на Народна Република Македонија за определување на единствени цени по ночни обврзници — паушалисти (слободни професионална важност на територијата на Народна Република Македонија. При останалите категории овие данси и трговски претпријатија) по правило не плаќаат „Републиканска разлика“, бидејќи они не се занимаат со производство. За кои производи занаетчиите ќе плаќаат „Републиканска разлика“, треба за секој конкретен случај да се види ценовникот и решенијата за еиднствените цени од Земскиот уред за цени на Народна Република Македонија односно Одделението за финансии и цени при Планската комисија на Народна Република Македонија.

2) За правилна ориентација во врска со точното пресметување данокот на промет на производи и услуги при одделни даночни обврзници кои во практиката-најпоеке ќе се јавуат се наведуат следните примери:

а) Слободни професии. Лица, кои вршат самостојателно занаетчије (лекари, адвокати, ветеринари, посредници, акушерки и др.). По природа на својата работа вршат само услуги (лекување, правно заступување разни посредување и др.), плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б. привремената Тарифа и нејните први измененија и дополненија од вкупниот износ на примената накнада. Разбира се, дека приходите на овие лица од несамостојателна работа, т. е. од односна служба, не подлежат на плаќање данок на промет. При градежните инженери е друг случај. Овие плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б — за проектовање, правање на разни скици, планови и на тоа слично, а доколку вакви лица се занимават и со изведување на градежни работи, како што е изградување на градежни објекти плаќаат данок на промет на услуги од вкупната вредност на извршената работа односно од вредноста на изграденити објект по Тар. бр. 12 од Тарифата Б.

б) Трговски претпријатија. Трговските претпријатија плаќаат данок на промет на производи земјоделски, кои ги набавуваат непосредно од земјоделците (на пример: зарзаватчиите, млекарите и други трговски претпријатија, кои се занимават со трговија — земјоделски производи).

Кафанијата и гостилниците плаќаат данок на промет на целиот промет, со исклучение на прометот со алкохолни пијалаци, по Тар. бр. 11 од Тарифата Б. На продажби алкохолни пијаци (вино, ракија, пиво, ликери, рум, коњак и др.) не плаќаат данок, бидејќи данокот е платен од страна на производителот (пиво, коњак, ликери и рум) или е платен при купувањето од производителот — земјоделец (вино и ракија). Гостилничарските претпријатија се класирани со Наредба за категоризирање на државните гостилничарски претпријатија бр. 1250 од 11 јануари 1947 год. (обнародуена во „Службен лист ФНРЈ“ бр. 7 од 24 јануари 1947 год.) и Наредбата на Министерот на трговијата и снабдувањето на Народна Република Македонија бр. 2080 од 30 јануари 1947 год. за категоризирање на државните гостилничарски претпријатија (која е обнародуена во „Службен весник на НРМ“ бр. 3 од 7 февруари 1947 год.)

Мензите на работниците-службениците во рамките на претпријатието (установата) не плаќаат данок по Тар. бр. 11 од Тар. Б.

Аптекарите плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б од рецептите. Ако изработуваат специјалитети и козметички препарати плаќаат данок на промет на производи спрема видот на стоката по односниот Тар. бр. од Тар. А, а кога препродават стока набавена од други лица без никакво доработување (како готови лекови, козметички препарати и др.) не плаќаат данок, бидејќи на нив е платил данок производителот.

в) Занаетчиите. Занаетчиите плаќаат, како данок на промет на услуги од примените накнади за направените услуги, така исто и данок на промет за оние производи кои ги сами изработуваат и турат во промет. За поарно разбирање се изнесуваат неколку примери:

Кројачите плаќаат данок на промет на услуги 4% од примените накнади по Тар. бр. 13 од Тар. Б за изработување на алишта по мерка непосредно за консуматорот од материјал кој е донел самиот консуматор, понатака од примените накнади за крпење, поправки, гладење на алишта и др. Спрема прописот кон Тар. бр. 356 забелешка точ. 7 од Тар. А за данокот на промет на производи не се смета за конфекција изработување на алишта по мерки непосредно на консуматорот од материјал кои е консуматорот донел односно купил од друго лице. Во вакви случаи не се наплатува данок на промет на производи по Тар. бр. 356, но само данок по Тар. бр. 13 од Тарифата Б на цената примена за изработување. Да не се наплатува данок на промет по Тар. бр. 356 од Тарифата А, но само по Тар. бр. 13 од Тарифата Б е нужно следното:

а) Изработувањето на алиштата да се врши по мерка непосредно за консуматорот и

б) Материјалот за изработување да е донесен од самиот консуматор. Доколку недостанува еден од тие два елемента, нема место да се наплатува данок на промет по Тар. бр. 356 од Тарифата А.

Спрема тоа ќе се смета за конфекција секоја друга изработка на алишта која не содржи горните означени два елемента, па ќе се покрај данокот на услуги по Тар. бр. 13 од Тарифата Б наплатува и данок по Тар. бр. 356 од Тарифата А. Спрема тоа ќе се смета за конфекција и изработени алишта по мерка непосредно за консуматорот, доколку материјалот за изработување е купен од изработувачот (кројачот). Под материјал за изработување се разбира платот (лицето на алиштата) и спрема тоа да ли е порачителот консуматорот купил платот од изработувачот-кројачот или од друго лице, се определува да ли покрај данокот по Тар. бр. 13 од Тарифата Б ќе се плати и данок по Тар. бр. 356 од Тарифата А или ќе се плати само данок по Тар. бр. 13 од Тарифата Б. Доколку консуматорот порачителот е набавил само платот (лицето на алиштата) од други лица, и другиот материјал (астар-цугер, копчиња, копче и др.) од изработувачот-кројачот, по прописот од забелешката кон Тар. бр. 13 од Тарифата Б („Службен лист ФНРЈ“ бр. 25/47) се плаќа данок на промет по стопа 4% како на цената примена за услугата за изработувањето, така исто и на цената на употребениот материјал.

Поправка на алишта не се смета за конфекција, поради тоа на цената за поправки се плаќа само данок по Тар. бр. 13 од Тарифата Б. Доколку, кројачот на поправките употреби и свој материјал

плак'а данок и на примената накнада за изработката и на цената на употребениот материјал (Распис на Министерството на финансите на НР Македонија бр. 245 од 20 мај 1947 год.). Истото важи за абациите.

Бачварите плак'ат данок на промет на производи на разните бачварски и качарски изработки по Тар. бр. 428 од Тарифата А по стопите и на даночните основи предвидени во истиот Тар. бр. Доколку бачварите вршат поправки, плак'ат данок на промет на услуги од вкупната накнада за направените услуги по Тар. бр. 13 од Тарифата Б. Се друго, што е кажано за столарите важи и за бачварите.

Столарите плак'ат данок на промет на производи спрема видот на изработените предмети по односите Тар. броеви од привремената Тарифа и нејните први изменија и дополненија (424, 425, 431, 432 и 433) а по стопите предвидени во овие тар. броеви. При наплатување данок на готови производи, не се одбива платениот данок на сировините и полупроизводите набавени од друго лице, а употребени за изработување на овој готов производ, како што беше по старите прописи. Занаетчиските претпријатија не плаќаат данок на промет на употребените сировини и полупроизводи од сопствено производство, за изработување на готови производи на кои е определена цената од страна на Сојузниот уред за цени. Доколку столарите вршат поправки, плак'ат данок на промет на услуги од вкупно примената накнада за извршените услуги по Тар. бр. 13 од Тарифата Б.

Коларите плак'ат данок на промет на производи на коларските изработки по Тар. бр. 429 и 680 од Тарифата А. Доколку коларите вршат поправки плак'ат данок на промет на услуги од вкупно примената накнада за извршените услуги по Тар. бр. 13 од Тарифата Б. За се останало важи истото, што е кажано за столарите.

Браварите плак'ат данок на промет на производи спрема видот на изработените предмети по односите тар. броеви од Тарифата А (Тар. бр. 536 до 645). На примените накнади за поправки пла-

Ковачите плак'ат данок на промет на производи спрема видот на предметите кои ги изработуваат (секири, ножови, раоници, спрови, плочи за поткивање и др.) по односите Тар. броеви од Тар. А (Тар. бр. 536 до 645). За разни поправки плак'ат 4% данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тарифата Б на вкупниот износ на примените накнади за направените услуги, како за работа така и за употребениот материјал.

Потковачите плак'ат 4% данок на промет на услуги од вкупниот износ на примените накнади за направените услуги, поткување на добиток, како за работа така и за употребениот материјал.

Гричарите-лончарите плак'ат данок на промет на производи на своите изработки по Тар. бр. 497 од првите изменија и дополненија на привремената Тар. А и по Тар. бр. 500 од привремената Тарифата А.

Керамидчиите плак'ат данок на промет на производи на изработените керамидчиски материјал и каљеви (печки) и останали делови за печки. Доколку керамидчите изработуваат печки, шпориња и собни камини од иловача, од печнака и од останали делови за печки сопствена изработка, плак'ат данок на промет на производи по Тар. бр. 499 од привремената Тар. А 10% од производител-

ната цена на изработените печки, шпориња и собни камини од иловача, по употребените течпалци и останалите делови за печки сопствена изработка не се оданочуваат одделно. Ако керамидчарот изработува печки, шпориња и собни камини од иловача од печнака и останали делови за печки набавени од други лица, на кои е доказано платен данокот на промет, плак'а данок на промет на разликата меѓу продајната цена на изработените печки, шпориња и камини и куповната цена на печнака и останалите делови употребени за овој производство. Керамидчари (печкари) кои се занимават само со составување и претресување на печки шпориња, што ќе биде и најчести случаи, плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б.

Каменорезците плак'ат данок на промет на производи по Тар. бр. 466 од Тар. А на изработки бањи, кади, камини, надгробни споменици и надгробни плочи по стопите предвидени во овој Тар. број. Исто така на скулпторските работи во камен секаков вид, каменорезците плаќаат данок на промет на производи по Тар. бр. 486 од Тар. А.

Тулациите плак'ат данок на промет на производи на изработените тули, цреп и керамиди по Тар. бр. 494 од Тар. А.

Бојациите-молерите плак'ат 4% данок на промет на услуги од вкупниот износ на примените накнади за бојадиски-молерски работи. Ова е битна разлика спрема прописите на стариот Закон за општиот и вкупниот данок на пословен промет и данокот на луксуз, по кои данокот на накнадите за молерските работи беше опхванат со платениот прометен данок на боји, лак и фирнаес. На истиот начин како молерите плаќаат данок и лаксациите, фирмописците, бојациите и слични.

Самарците на дрвените самари кои ги изработуваат плаќаат данок на промет на производи по Тар. бр. 435 точ. 1а по стопа 20% од производителната цена на производителот, без оглед на тоа што во дрвото се додава кожа или куделена односно јутена тканина. За поправките на самарите плаќаат 4% данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б, како за работата така и за употребениот материјал.

Тенекииите плаќаат 4% данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б на вкупниот износ на накнадите за направените услуги т. е. така на накнадата за работата така исто и на накнадата за употребениот материјал. На садови и слични предмети од тенекија кои ги оние изработуваат и продаваат како свое производство плаќаат и данок на промет на производи по односите тарифни броеви особено по Тар. бр. 562 од Тар. А.

Инсталатери и електроинсталатерите плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б на вкупниот износ на промената накнада за направената услуга, т. е. како на накнадата за работата така исто и на накнадата за употребениот материјал, без оглед што се на овој материјал одделно плаќа на промет на производи по Тар. А. Но, кога овие лица вршат поправки и употребуваат материјал готови производи или полупроизводи од сопствено производство или купене од други лица, плаќаат данок на вкупниот износ на накнадата за направените поправки, т. е. на накнадата за работата и на вредноста на употребениот материјал, така да во овој случај употребениот материјал од сопствено производство не се оданочува одделно, и

во случајот кога е на прометот со истиот предвидена даночна стопа во Тар. А.

Штампарите-печатарите по начало плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б, за вршење на разни печатарски услуги. Но, ако печатарите изработуваат стока, која е спомената во XI дел од тарифата за данок на промет на производи и нејните први измененија и дополненија (Тар. бр. 441 до 474) и ваква стока е продават, се должни да плаќаат данок на промет на производи, по односниот Тар. бр. 455 под кои спаѓа произведената стока. На пример ако печатарот изработува зидни, асталски и останали календари, за истите плаќа данок по Тар. бр. 455 од Тар. А. Ако изработува хартија за писма, пликови од хартија, дописни карти и карти за писма, се тоа со слики, рамки, монограми и т. н. плаќа данок по Тар. бр. 462, а ако оваа стока е без слики, рамки и монограми по Тар. бр. 463. Ако изработува тетрадки, бележници и блокови, за истите плаќа данок по Тар. бр. 466. Исто така и за друга стока плаќа данок по односните тарифни броеви во кој е спомената таа стока.

Ако печатарите изработуваат стока од порачителов материјал а порачителот е трговско, индустриско или занаетчиско препријатие кое произведената стока е тура во промет (пролава, понатака преработува, обработува или доработува), во такот случај порачителот е должен да плати данок на промет на производи, а печатарот, како преработувач на материјалот е должен да плати данок на примената накнада за направената услуга по Тар. бр. 13 од Тар. Б. Ако порачителот е лице кое произведената стока на ја тура во промет, тогаш печатарот плаќа покрај данокот на примената накнада за направената услуга по Тар. бр. 13 од Тар. Б, уште и данок на промет на производи, по односниот тарифни број во кој е наменована вака произведената стока.

Фотографните плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б првите измененија и дополненија на привремената тарифа на вкупниот износ на примената накнада за фотографически работи (уголемување на слики, фотографии и слично), а данок на промет на производи на дописните карти на кои се снимани одделни делови на земјата, градовите и т. н., доколку вакви дописни карти ги умножават.

Кондурарите плаќаат данок на промет на услуги од примените накнади за крпење на кондури по Тар. бр. 13 од Тар. Б, до дека за изработувањето на нови кондури плаќаат данок на промет на производи од цената на производството или од единствените цени во продажба на дребно, што значи зависи од тоа како е предвидено во привремената тарифа односно нејните при измененија и дополненија (Тар. бр. 374 од Тар. А). На истиот начин плаќа данок на промет и опинчарите. И тука важи забелешката кон Тар. бр. 13 од Тар. Б односно да се данокот на промет на услуги плаќа и на цената на употребениот материјал при крпењето на кондурите, т. е. на накнадата за работа и на вредноста на употребениот материјал;

В'жарите плаќаат данок на промет на производи на сите видови вжарски изработки по односните тарифни броеви од Тар. А. (Тар. бр. 303 и 304). Во практика ќе има чести случаи, да селанец дојде на вжарот кудела или лан а овој од овој материјал му изработува вжарија. Во вакво

случај вжарот е должен да плати данок на промет на производи од вкупната вредност на изработениот предмет, а освен тоа уште и 4% данок на промет на услуги од вкупната накнада која на платува од селаниот за својата работа. Ако вжарот изработува вжарија за сметка на трговски, индустриски или занаетчиски претпријатија од материјал кои е добивен од нив, а овие претпријатија изработената стока од страна на вжарот препродават или понатака преработуваат, вжарот плаќа 4% данок на промет на услуги од примената накнада за изработката, а данок на промет на производи по Тар. А ќе плаќаат тие претпријатија за чија сметка е изработена стоката. Ако од материјал на кои се плаќа данок на промет по Тар. бр. 303 од привремена Тар. за данокот на промет на производи се изработуваат производи по Тар. бр. 304, на тие производи се плаќа данок по Тар. бр. 304 од Тар. А, и ако е платен данок на промет на материјалот по Тар. бр. 303 од Тар. А;

Берберите плаќаат 4% данок на промет на услуги од примените вкупни накнади за берберските услуги (бричење, стрижење, миење на коса, андулирање, масирање, маникирање и т. н.);

Заботехничарите плаќаат данок на промет на услуги на вкупниот износ на примените накнади за направените услуги, а данок на промет на производи на изработените вещтачки заби по Тар. бр. 525 од Тар. А;

Восокчиите — свек'арите плаќаат данок на промет на производи по Тар. бр. 184 од Тар. А за свек'и, а за другите производи према видот на произведениот-изработениот предмет по односните тарифни броеви во Тар. А;

Леблебидите плаќаат за произведената леблебија данок на промет на производи по Тар. бр. 9 од Тар. А. Ако леблебидите наутот го набавиле од земјоделец, кои не е платил данокот на промет на производи, истиот е должен да покрај данокот на промет на производи по Тар. бр. 9 плати и данок на промет на производи по Тар. бр. 8 за купениот наут од земјоделец;

Слаткарите плаќаат данок на промет на производи по односните тарифни броеви на промет со следолед, чај, кафе, боза, пивоквас, и слични производи по односните тарифни броеви на промет за алва, локум, чоколада и др. На лимунатата се плаќа данок на промет на производи по Тар. бр. 141 точ. 4 по стопа од 30% од производителната цена, на боза се плаќа данок на промет до колку, на истата не е додаван шек'ер или шуруп по Тар. бр. 47 точ. 2 стопа 6% од единствената цена на дребно, но ако се на бозата додава шек'ер или шуруп се плаќа данок на промет по Тар. бр. 141 точ. 4 по стопа 30% од производителната цена, на пивоквасот ако е без шек'ер и алкохол се плаќа данок на промет по Тар. бр. 47 точ. 2 по стопа 6% од единствената продажна цена на дребно, но ако на пивоквасот се додава шек'ер се плаќа данок на промет по Тар. бр. 141 точ. 4 по стопа 30% од производителната цена. До колку пивоквасот содржи алкохол до 10% се плаќа данок на промет по Тар. бр. 142 по стопа 30% од производителната цена, без оглед да ли му е додаван шек'ер или не, на сладоледот, сутлијашот и малебијата направени од млеко, брашно од грис и шек'ер се плаќа данок на промет по Тар. бр. 145 по стопа 10% од производителната цена, на кафе — чајиниците плаќаат данок на промет на целиот направен промет по Тар. бр. 11 точ. 2 од Тар. Б од стопа 6% на оста-

налите сладкарски производи секаков вид со шеќер или без шеќер, кои имат карактер на пециво се плаќа данок на промет на производи по Тар. бр. 130 точ. 5 од Тар. А;

Содаците на содавода и останали вештачки води на сите видови к'урчиски изработки по од-бр. 125 точ. 2 од Тар. А;

Сатчиите плаќаат данок на промет на услуги од примените вкупни накнади за направените поправки т. е. како на накнадата за работа тока исто и на вредноста на употребениот материјал;

Фурнаците плаќаат 4% данок на промет на услуги од примените вкупни накнади за пешерме;

Казанците плаќаат данок на промет на производи на сите видови бакарни изработки по односните тарифни броеви (Тар. бр. 624 до 638) за поправки и калајдисуење на разни бакарни садови се плаќа данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. Б на вкупниот износ на накнадата за направената услуга т. е. на накнадата за работа и на вредноста на употребениот материјал;

К'урчите плаќаат данок на промет на производи на сите видови к'урчиски изработки по односните тарифни броеви од Тар. А односно по Тар. бр. 382 и 383 од Тар. А. Ако кожата е преработуе — штави во крзно, плаќа данок на промет од продажната цена на штавеното крзно по Тар. бр. 382 од Тар. А, накнадата за извршеното штавање опхваната е со данокот на готовиот предмет. Како крзно од прсти кожи се смета овчи, кози, со исклучение на ангорските, јагнешки со исклучение на астраган, јарешки, срни, јелени, дивни кози, волкови, мечки, јазови, лисичји, кучешки, коњски и зајачки. Сите осотанали се сметат како крзно од фини кожи. Ако к'урчија изработуе к'урчиски изработки за сметка на други лица од материјал донесен од нив, плаќа данок на промет по Тар. бр. 383 од Тар. А, од продажната вредност на изработената к'урчиска стока. Накнадата за направената услуга опхваната е со данокот на промет на готовиот предмет. Кожи составени за постави подлежат на данок на промет како изработки од крзно спрема видот на кожата. За поправки се плаќа данок на промет по Тар. бр. 13 од Тар. Б на вкупниот износ на накнадата за направените поправки т. е. на накнадата за работа и на вредноста на употребениот материјал. Важат забелешките кон Тар. бр. 382, 383, како и забелешката точ. 5 кон Тар. бр. 356 од Тар. А;

Касаците плаќаат данок на промет на производи по Тар. бр. 50 до 55 од Тар. А при купуењето на добитокот и на клинците при клањето на добитокот. Данокот на промет на заклатиот добиток се плаќа спрема забелешката кон Тар. бр. 50 до 55 од Тар. А;

Воденичарите-мелничарите кои мелат на уем плаќаат данок на промет на услуги по Тар. бр. 13 од Тар. А за брашно кое се меле на неземјоделци, данок на промет на производи по Тар. бр. 103 од Тар. А за брашно кое се меле на неземјоделци. По подробно напатствије за плаќање на данок на промет на производи и услуги од страна на мелничарите-воденичарите е дадено одделно напатствије под бр. 21398 од 8 јули 1947 год.;

Со горните примери се дадени кратки напатствија за обврските при плаќањето на данок на промет за производи и услуги од страна на занаетчиите кои во практика најчесто ќе се јавуат. Останалите занаетчи, кои не се горе избројати плаќаат данок на промет на производи и услуги

по истите принципи како и горе спомнатите занаетчи, на кои се сродни по работата, а плаќаат данокот по односните тарифни броеви.

Во исто време се обрнува внимание на прописот од чл. 8 од Уредбата за данокот на промет на производи во поглед на изработените производи од материјал, кои е донесен од порачителот, било да е порачителот консуматор на готовите производи, било да готовите производи ги тури промет (продава, преработуе, обработуе, доработуе и т. н.).

Освен това, често пати се поставуе прашањето да ли занаетчиите и другите претпријатија кои се занимават со вршење на услуги при давањето на сметките можат покрај утврдените цени на услугите да внесуат и данокот на промет.

Во врска со тоа се нагласуе, дека уредот за цени е должен да во решението за определување на цената констатира, да ли е данокот на промет содржан во цената на накнадат или не. Во оној случај кога данок на промет е одржан во утврдена цена, даночниот обврзник, било да го данокот плаќа спрема книгите или паушално, нема право да одделно на цената додава. Но, кога цената за услугата е одделена без данокот на промет, даночниот обврзник може на цената за услугата да го додаде износот на данокот. Даночниот обврзник (издавателот на сметката) ни во едниот ни во другиот случај не може данокот по сметката одделно да го покажуе. Органот кои испитуе калкулација кои се кон сметката поднесуе доколку утврди да е даночниот обврзник пресметал повеќе данок но што е овластен, против него ќе се превземат односните мерки за неправилно подигуење на цената. Како даночна основа за плаќање данокот по Тар. бр. 13 од Тар. Б се смета вкупниот износ на накнадата т. е. цената за услугата во која е содржан и износот на данокот.

Ако во одобрената цена на услугата не е содржан данокот, и даночниот обврзник има право да при пресметуење на накнадата уголеми цената за услугата со износот на данокот и во овој случај е должен да плати данок на вкупниот износ на накнадата т. е. на цената од услугата уголемена со данокот.

II

Водење на евиденција за набавените сировини за производство и за продажба на готови производи и примени накнади за направени услуги

За правилното пресметуење и плаќање на данокот на промет и за да се овозможи контрола на собирање на данокот, овие даночни обврзници се должни да водат евиденција за набавените сировини, помошни и погонски материјали, како и за продажбите на готовите производи и примените накнади за направените услуги. Истовремено овие се должни да дават сметки во два примерка односно со копии за секоја продажба на готови производи за примените накнади за направените услуги, така да копието на сметката треба да се чува кон евиденцијата.

Со цел евиденцијата да може да одговара на изнесените потреби, Министерството е дало образец на истата и е дало во печатница да се напечати во потребен број книги на евиденцијата. Штом овие евиденции бидат готови ќе се достават на народните одбори за продавање на даночните обврзници по определена цена. Книгата — евиденцијата треба да биде прошиена и заверена од страна на околинскиот, односно градскиот — реонскиот народен одбор. Ова заверка не подлежи на плаќање такси.

По овој образец евиденцијата се состави од два дела. Првиот дел е евиденцијата за набавките на суровитите, помошниот и погонскиот материјал, а вториот дел, е евиденција за продажби на готови производи и примени накнади за направени услуги.

1. Евиденција за набавките на суровините, помошниот и погонскиот материјал. Во првиот дел на евиденцијата се книжи набавката на суровините, помошниот и погонскиот материјал, за производство, како и набавување на стоки од страна на трговските претпријатија. Секоја набавка по одделно се книжи во евиденцијата на основа сметката која е дадена од продавачот. Сите графи на евиденцијата треба точно да се пополнуат и тоа: во графата 3 треба јасно да се испишат презимето и името на лицето од кого е стоката набавена и неговата адреса; во графата 4 видот на стоката, суровината, помошниот и погонскиот материјал (на пр. кондурација во оваја графа ќе книжи набавените кожи, клинци, гонови и др.; слаткар набавениот шек'ер, брашно и др. предмети кои ги употребуе во производството; производителите на содавода набавената јагленова киселина; столарите набавените штици и останалите дрва за изработување на столарски работи; молерите набавката на боји, лак, фирнаес и др.; довачите набавката на железо, ковачки јаглен и др. предмети кои ги употребуваат во производството и т. н.). Во графата 5 треба да се запише вкупното количество на една набавка.

Евиденцијата на набавките треба да овозможи на даночните органи на околските — градските народни одбори, да ценат веродостојноста на направениот промет кој е покажан во вториот дел на евиденцијата за продажба на готовите производи. Поради тоа, оваја евиденција треба да ја водат сите занаетчии а исто така и сите трговци, кои прават промет подложен на данок на промет.

Од ова обврска можат да се ослободат само оние даночни обврзници за кои е прописано со ова Напатствие.

Во евиденцијата треба да се внесуе набавката и она стока, суровина и материјал на кои е платен данокот на промет, без оглед да ли при понатамошната преработка ќе се плати на ново данок или не. На пример: зарзаватчија, млекар и слични трговци се должни во евиденцијата за продажба да заведат овоштитата, зарзаватот, млекото и другите производи набавени од откупните или други претпријатија, кои не платиле данок на промет на овие производи, без оглед што истите при продажбата нема да плаќаат данок на промет. Но, во овие случаи на истите при купувањето продавачот е бил должен да им даде сметка со потврда во смисол на чл. 17 од Уредбата за данокот на промет на производи, дека он го плаќа данокот. Од оваа треба да се исклучат само трговците со алкохолни пијалоци во поглед на прометот со овие пијалаци, бидејќи овие водат регистри за набавените и продадени алкохолни пијалаци, додека за промет со друга стока како и за промет со манци, чај, кафе, безалкохолни питиета и други, треба да се води евиденцијата.

Преди да се почне со редовното книжење на набавките, занаетчиските претпријатија и радњите се должни да извршат попис на залихите на суровините, помошниот и погонскиот материјал, кои ги употребуваат во производството по количество и видови, означувајќи истовремено набавната вредност на истите. Исто така трговските

претпријатија и радњи ќе извршат попис на залихите на стоките со кои тргуат така исто по видови и количество означувајќи вкупната набавна вредност за секој вид стока. Кога на овој начин ќе се изврши попис на залихите, како прво книжење во евиденцијата ќе се спроведе книжењето на залихите и тоа во вкупното количество за секој вид суровина и материјал. По тоа хронолошки ред ќе се врши редовно книжење на набавките и тоа уште истиот ден, кога е извршена набавката на суровитите, помошниот и погонскиот материјал.

Евиденцијата треба да се води со мастило и четливо. Еднаш запишани цифри текст не смејат да се бришат, радират и на тоа слично. Во случај на некој грешки, грешката треба да се поправи на тој начин, што погрешно запишаните цифри и текст ќе се прецртат со една танка линија и тоа така, да се види што е било напишано. На крајот на секој месец даночниот обврзник е должен да собере графите „вкупната вредност на набавените суровини, помошниот и погонскиот материјал“ и да ја заклучи евиденцијата.

2. Евиденција за продажба на готови производи и за примените накнади за извршените услуги. Во овој втори дел на евиденцијата се книжи продажбата на готовите производи и примените накнади за извршените услуги, како и пресметаниот данок на промет и „Републиканската разлика“.

Во поглед на книжењето во графине 1—8 важи истото оноа, што е казано за книжењето во првиот дел на евиденцијата, разбира се, со таја разлика, што вместо имињата на продавачите ќе се запишуваат имињата на купците или ползувачите на услугите, кои купиле готовите производи или на кои е направена услуга подложна на данок на промет, а вместо набавените суровини, помошниот и погонскиот материјал, продажбата на готовите производи и примените накнади за направените услуги. Што значи, битната разлика према првиот дел на евиденцијата се состои во тоа, што во другиот дел на евиденцијата се книжи и примената накнада за направените услуги.

На пример: слободните професии (адвокати, лекари, ветеринари, бабици и др.) ќе книжат во графата 4 видот на направената услуга за примената накнада (лекување, правно заступување и т. н.) а во графата 9 вкупниот износ на примените накнади за услугите. Истовремено се напонуе дека овие даночни обврзници во практика во опште нема да водат првиот дел на евиденцијата, т. е. евиденција за набавените суровини, помоштен и погонски материјал, бидејќи во главно тие не вршат никакви набавки во рамките на своето занаетие. Во графата 10 се книжи пресметаниот данок на промет во графата 11 се книжи пресметената републиканска разлика.

Бидејќи при трговските претпријатија ќе бидат случаеви на продажби и такви стоки на кои порано е платен данокот на промет од страна на други лица, ако е книжена во првиот дел на евиденцијата (евиденција за набавки), то треба да се книжи и во вториот дел на евиденцијата (евиденција за продажби), то во графите 9 до 23, вместо пресметаниот данок и „републиканската разлика“ ќе се напише „платен данок од страна производителот“ (откупното претпријатие или друго лице). Во се остнало како: во поглед на самиот начин на книжењето и месечното заклучување ќе важи се оноа што е казано во првиот дел на евиденцијата (евиденција за набавки).

3. Задолжително давање на сметки за продадени готови производи и примените накнади за направените услуги. Даночните обврзници кои се должни да водат евиденција, се должни да дават сметки во два примерка при секоја продажба на готови производи и при приемот на накнади за направени услуги, така да копието од сметката ја чуват кон евиденцијата. На дадените сметки се должни да назначат дека они го плаќаат данокот на промет или да е данокот на промет платен од страна на друго лице (чл. 17 од Уредбата за данокот на промет на производи) исто така, овие се должни да при набавување на стоките барат да им се дават сметки од лицата кои им продале стоките суровините, помошниот и погонскиот материјал, за да имат документ за книжење во евиденцијата. Спрема тоа, кое книжење во евиденцијата по правило треба да се заснива на книжен документ.

III

Исклученија од задолжителното водење на евиденција и задолжителното давање на сметки за продажба на готови производи и за примени накнади за направени услуги

1. Се прави исклучение од прописот II одељак на ова напатствие, така да не се должни да водат евиденција за набавките на суровини и продажби на готови производи, како и за примените накнади за услуги, оние даночни обврзници, на кои воденето на евиденцијата поради природата на нивната работа ќе причини знатни тешкотии, или поради нивните неписмености не можат да ја водат. Така на пример, евиденцијата нема да бидат должни да ја водат пајтонициите, шоферите автотакси и амбулантните трговци односно работи кои се вршат со одење од едно место до друго место (продавачи на сладолед, лимунада, слатки и други на колички, кошници и слично). Исто така од задолжително водење на исто така од задолжително водење на евиденцијата треба да се исклучат само тие најнеписмени занаетчи (на пр. по некој ковач, налбантин и слично). Меѓутоа, другите писмени занаетчи во селата, понатака занаетчиите во големите места и градовите не треба да се ослободуваат од задолжението да водат евиденција. Кои занаетчи ќе се ослободат од задолжителното водење на евиденцијата, решава во секој конкретен случај извршниот одбор на околинскиот—градскиот народен одбор на предлог на повереникот за финансии. Овие даночни обврзници, кои на основа ова Напатствие и решението на извршниот одбор на околинскиот—градскиот народен одбор нема да бидат должни да водат евиденција, данокот на промет ќе го плаќаат месечно, но не со доходарината, но оделно на основа последниот извршен годишен облог на данокот. Овие ќе поднесуваат годишна даночна пријава на основа своите сведенија и забелешки во истиот срок кога и останалите, т. е. во срок од 30 дена по минувањето на календарската година покажуејќи во даночната пријава вкупниот износ на направениот промет во текот на минатата година. На основа поднесената годишна даночна пријава ќе се утврди даночната основа на данокот на промет и ќе се изврши облагањето на данокот на истиот начин и едновременно кога и на останалите даночни обврзници кои се должни да водат евиденција.

2. Од задолжително давање на сметки за продажба на готови производи и примени накнади за услуги можат да се ослободат само оние даночни

обврзници, на кои, по природа на нивната работа, давањето на сметките за секој случај на направен промет ќе придизвика знатни тешкотии. На пример, не може да се бара од зарзаватчиите да дават сметки за продажба на секој килограм овоштие или зарзават, од млекарот за продажба на секоја чаша млека или јогурт, од слаткарот за продажба на секоја паста, порција сладолед, лимунада и др., од гостилничарот за продадена секоја порција јадење, од берберинот за секое бричање или стрижење и т. н. Во вакви случаи даночните обврзници ќе бидат должни да водат белешка дневен пазар и на крајот на секој ден да запишат во евиденцијата износот на дневниот пазар за тај ден. Вакви начин на водење евиденција може да се одобри само на оние даночни обврзници кои по природата на својата работа не можат да издават сметки за секој случај на правен промет. Така на пример, не треба да се ослободат од задолжително давање на сметки браварите, тенекииите, кондураиите, кројачите, столарите, коларите и слични даночни обврзници. На кои даночни обврзници ќе се одобри да не са должни да дават сметки за секој случај направен промет, ќе оценуе повереникот за финансии на околинскиот—градскиот народен одбор во секој конкретен случај и истовремено ќе одобрава да не са должни да даваат сметки за секој случај направен промет. Потврда за дадено вакво одобрение ќе се забележи на првата страна на евиденцијата.

Во вакви случаи, ако не може да се бара давање на сметки за секоја продажба, треба да се настојава набавките на суровините, помошниот и погонскиот материјал да се книжат на основа редовни документи и сметки, каде е тоа возможно. На пример, ако од зарзаватчијата не може да се бара да дава сметка за секој случај на направен промет, он може, па и треба во много случаи да прибави сметка од лицето кое му е стоката продало (овоштие, зарзават и др.), бидејќи он врши набавки во поголеми количества. Разбира се да, за купена стока непосредно од земјоделец нема да може да добие сметка, но за евентуално купена стока од кооперација и откупно претпријатије треба да има редовна сметка. Бидејќи зарзаватчијата купува стока во поголеми количества, он е должен за секоја набавка индивидуално да изврши книжење во евиденцијата. Истиот случај е и при слаткарите во поглед на набавениот шеќер, брашно и други предмети, кои употребуваат во производство. На овој начин, према количеството на набавените суровини, помошниот и погонскиот материјал, ќе може да се оценуе количеството и вредноста на продадената стока.

IV

Плаќање на данок на промет на производи и „Републиканска разлика“

1. Месечна равнoсметка — даночна пријава. На крајот на секој месец, кога се заклучи евиденцијата како е тоа предвидено во II одељак на ова напатствие, даночните обврзници се должни да пополнат на званичниот образец даночна пријава за направениот промет и пресметаниот данок и „Републиканската разлика“ во текот на минатиот месец. Во даночната пријава се покажуваат: а) месец за кои се поднесува пријава; б) презиме и име на даночниот обврзник; в) вид на работаат, претпријатието или самостојателното занаетије; г) седиште на претпријатието, радњата или самостојателното занаетије; д) вид на стоката и услугата

која подлежи на данок на промет; г') направениот промет се покажува па тарифни броеви; и е) пресметаниот данок и републиканската разлика на направениот промет во текот на месецот. Освен тоа во даночната пријава се покажуе и износот на прометот направен со онаја стока на која е платен данокот на промет од страна на друго лице, како и прометот направен со државните надлештва и установи, на кои е обуставена данокот при исплатуењето на исплатните каса (види Наредбата за наплата на данокот на промет на производи на касите на државните надлештва и установи број 23120 од 10 јуни 1947 год. обнародуена во „Службен лист ФНРЈ“ бр. 51 од 17 јуни 1947 год.).

Пријавениот промет во даночната пријава треба да се слага со прометот покажан во евиденцијата. Вака пополнена даночна пријава даночните обврзници се должни да поднесуваат на надлежните околиски—градски народни одбори заедно со евиденцијата најдоцна во срок од 5 дена по истекот на месецот за кои е пополнена даночната пријава.

2. Срок и начин за плаќање на данокот на промет и „Републиканската разлика“. Истовремено со поднесуењето на даночните пријави се плаќа и пресметаниот данок и „Републиканската разлика“ во готови пари на касата на околискиот — односно градскиот народен одбор односно се внесуе во Народната банка на сметка бр. 8—800.020 „данок на промет на производи и услуги“ и на сметка „Републиканска разлика“ Бр. 8801005. Одговорниот службеник ќе контролира евиденцијата како во поглед на правилното применување на даночните стопи, така и во поглед на правилното пресметување на данокот на промет и „Републиканската разлика“. После внесуењето на данокот даночната пријава се вложуе во катастарскиот лист, кои се води за секој даночен обврзник, а евиденцијата се враќа на даночниот обврзник. Внесените износи за данок на промет околските—градските народни одбори — финансови отсеци — се должни ежедневно да ги внесуваат на текушта сметка Министерството на финансиите ФНРЈ при Народната банка ФНРЈ бр. 8—800.020, а наплатената „Републиканска разлика“ на текушта сметка на Министерството на финансиите на Народна Република Македонија при Народната банка ФНРЈ — централа за Народна Република Македонија — бр. 8—801.003. Внесуењето се врши со специјални уплатници, кои можат да се добијат при секоја пошта и филијала на Народната банка, или со специјални наплати и уплатници кои можат да се добијат при секоја филијала на Народната банка.

V

Книжење на наплатениот данок на промет на производи и услуги и „Републиканската разлика“

До објавуењето на Напатствието за планирање, контрола и исполнување на планот на данокот на промет на производи и услуги, кое ќе го даде Министерството на финансиите ФНРЈ за данокот на промет на производи и услуги наплатен од даночните обврзници кои не са должни да водат книги, а кои професионално се занимаваат и вршат промет подлежат на данок на промет во секатните даночни дневници за наплата на данокот на промет на производи и услуги финансовите отсеци на околските—градските—реонските народни одбори за сега ќе отворат две графи, една во графа бр. за книжење на платениот данок, а втора

во графа за книжење на платената „Републиканска разлика“. Во најкучо време Министерството ќе ги достави одделни дневник за наплата на данок на промет од паушалистите и за наплата данокот на промет кои се наплатуе од случај до случај.

За целата територија на околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор ќе се образува главна даночна книга, во која за секој даночни обврзник ќе се отвори сметка, каде ќе се книжи задолжението и одделжението како на данокот на промет, така и „Републиканската разлика“. За секое книжење во главната даночна книга треба да има книжен документ. Книжни документ за задолжението е даночниот распоред и месечниот преглед на прирастот, а за одолжението дневникот на наплата и месечниот преглед на отписите. По изминување на календарската година главната даночна книга треба да се заклучи и да се состави годишна даночна сметка. На крајот на ова главна даночна книга треба да се внесат оние даночни обврзници — паушалисти кои во смисол на III одељак 1) од ова напатствие нема да бидат должни да водат евиденција. Образецот на главната даночна книга ќе се достави на финансовите отсеци во најскоро време, а додека на добијат ова главна даночна книга книжењето ќе го вршат во карто-теката одделно од доходарината.

VI

Наплата на данокот на промет на производи и услуги на касите на државна надлештва и установи од даночните обврзници по чл. 11 и 12 од Уредбата за данокот на промет на производи, за продадени стоки и направени услуги

1. Спрема Наредбата на Министерот на финансиите ФНРЈ бр. 23120 од 10 јуни 1947 година („Службен лист ФНРЈ“ бр. 51 од 17 јуни 1947 год.) во врска со чл. 13 од Уредбата за данокот на промет на производи, данокот на промет на производи се наплатуе со обуставување при исплатување сметките на касите на државните надлештва и установи за продадените производи и добра и за направените услуги на државните надлештва и установи од даночните обврзници по чл. 11 и 12 од Уредбата за данокот на промет на производи.

За правилното и еднообразно исполнување на оваа Наредба се дава следното појаснување:

2. Претпријатијата, установите, организациите и сите даночни обврзници од државниот, кооперативниот и приватниот стопански сектор кои се должни да го плаќаат данокот на промет на производи по прописите од чл. 10 од Уредбата за данокот на промет на производи т. е. кои се должни да водат книги, до нова Наредба данокот на промет на производи ќе го плаќаат на досегашниот начин по Наредбата за сроковите на плаќањето данокот на промет на производи бр. 6753 од 7 март 1947 година (обнародуена во Службен лист ФНРЈ, бр. 23 од 18 март 1947 година), без оглед на тоа дали прометот е направен со државни надлештва и установи или со државни кооперации и приватни стопански претпријатија или други лица. Од това произлегуе дека овие претпријатија не се должни при исплатуењето на сметките за купените стоки и направените им услуги да го наплатуваат данокот на промет на производи, исто така и за продадените стоки и направените услуги на државните надлештва и установи не се должни да поднесуваат спецификација на данокот на промет на производи и државните надлештва и установи од нив не

го обуставуат данокот на промет на производи при исплатуењето на сметките за купените стоки и направените услуги.

3. Сите останали даночни обврзници кои не се должни за плаќање на данокот на промет на производи да водат работни книги треба со сметките за продадените производи или добра односно за направените услуги на државните надлештва и установи да поднесуат и спецификација на данокот на промет на производи по образецот обнародуван во „Службен лист ФНРЈ“, бр. 51 од 17 јуни 1947 година.

Во графата 5 на овој образец — спецификација се покажува накнадата (цената) по фактурата (сметката) за поделни производи и добра односно услуги одделно по тарифни броеви од графата 4, а во графата 6 — основата од која се данокот пресметуе. Така на пример, ако е по Тар. на данокот на промет на производи предвидена за даночна основа цената на производството, тогаш во графата 5 треба да се покаже продажната цена (накнадата, промет), а во графата 6 цената на производството спрема кое е пресметан данокот во графата 8.

4. Ако продавањето на производите го вршат лица (трговци) кои не се обврзани да го плаќат данокот на промет на производи при нивното т. е. ако продавање на производите кои се внесени од странство или на чии промет овој данок е платен од страна на други лица или од страна на самиот продавач уште при нивниот откуп на пример државните откупни притпријатија во поглед на прометот на основните производи на земјоделството, се должни ова да назначат во поднесените спецификација соодветна клаузула: „данокот на промет на производи е платен од страна на друго лице — производителот“, „данокот на промет на производи е платен при откупот на производите“, „производите се внесени“. Во овој случај не треба да се назначуваат сведенијата во графите 3—8 на спецификацијата.

Исто така, ако продавање на производи или вршење на услуги вршат лица кои не плаќат данок на промет на производи „државни и земјоделски добра и земјоделски установи, селски трудови кооперации, земјоделски производувачко-преработувачки кооперации и земјоделци во поглед на прометот на основните земјоделски производенија — чл. 7 од Уредбата за данокот на промет на производи, понатака установи и лица кои по чл. 8 од Уредбата за данокот на промет на производи се ослободени од плаќање на овој данок, се должни ова да го назначат во поднесените спецификации со следната клаузула: „спрема чл. 7 од Уредбата не плаќат данок на промет на производи“, „спрема чл. 8 од Уредбата ослободени су од данокот на промет на производи“. Во овие случаи по спецификацијата не треба да се назначуваат сведенијата во графите 3, 4 и 6 до 8.

Меѓутоа по горните случаи треба да се разликуе следното:

а) Ако во Тарифата на данокот на промет на производи и предвидена како даночна основа продажната цена на дребно, продажната цена на едро или продажната на производителот, то значи да во овие цени е содржан износот на данокот на промет на производи, овој данок ќе се обустави без оглед на тоа што нивниот продавец не го плаќа овој данок без оглед на тоа да ли овој данок го плаќа продавачот или купачот кои што не го платат при откупот. На пример, купување од земјо-

делци или земјоделски кооперации: јушки од грашак, просо и јамчен, плева од житарици, маунасти растенија и слончоглед, очињак (Тар. број 37/1), пекмез од сливи (Тар. бр. 47/1), сува сеинска сланина и месо (шумка, каре, ребра и др. Тар. бр. 51/1а) и т. н. Во овој случај во спецификацијата треба да се покажат сите сведенија, бидејќи данокот треба да се наплати;

б) Ако во Тарифата на данок на производи е предвидена како даночна основна продажната цена, откупната цена или производителната цена, а како даночен обврзник-купецот, односно купувачот кои се занимава обртно со продавање или преработување на односките производи когај купувачот е должен сам на оваја цена (даночна основа) да го пресмета данокот на промет на производи и да го плати од своите средства, не обуставуејќи го цената при исплатуењето на сметката. Во овој случај купувач (исплатната каса на одноското државно надлештво или установа) со црвено мастило ќе ги дополни сведенијата во спецификацијата и ќе го плати односниот износ на данокот. Но, во практика ретко ќе има случај во кои што даночниот обврзник-купец кои што се занимава обртно со продавање или преработување на производи, бидејќи државните надлештва и установи ретко вршат набавки на производи со цел на нивната понатамошна преработка, а скоро никогаш со цел на понатамошно продавање во непроменена состојба.

5. Спецификацијата се поднесуе во два рамногласни примерка.

Даночните обврзници од Точ. 2 се должни крајот на фактурата сметката, непосредно пред потписот видно да го истакнат месето на селштето на извршниот одбор (финансовиот отсек) на околинскиот—градскиот—реонскиот народен одбор при кои се води нивната сметка на данокот на промет на производи, а покрај тоа и клаузулата: „данокот на промет на производи го плаќа по книгите“ овие не поднесуат спецификација, но во случај не точни сведенија (клаузула) се одговорни на дело за даночна утаја.

6. Исплатната каса не смее да изврши исплата на сметки без поднесени спецификации односно без ознака на клаузулата по предната точка.

7. Ако одноското државно надлештво или установа нема своји исплатни каси, но исплатуењето на сметката го врши преку Народната банка на ФНРЈ или преку друга каса, наредбодавачот е должен при издавањето на налогот за исплатување да даде и налог за наплатување на данокот.

8. Исплатната каса при исплатуењето на сметката ќе го наплати данокот на промет на производи во износ кои што е покажан во спецификација и во срок од 5 дена од денот на исплатуењето на сметката ќе и го предаде данокот на промет на производи на централата на Народната банка на онаа народна република на чија територија се навога одноското државно надлештво или установа односно на чија територија се навога продаденото добро (неподвижен имот). Данокот се полага на сметка бр. 8—800.020 — „данок на промет на производи“, и тоа на централата на Народната банка на Народна Република Македонија.

Ако даночниот обврзник бара да му се даде потврда за износот на направениот промет и обеставениот данок. Оваа потврда не подлежи на такси од Законот за таксите.

9. Исплатната каса еден примерок од поднесената спецификација на данокот на промет на производи веднаш по исплатуењето на сметката ќе ја

достави на извршниот одбор (финансовиот отсек, на околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор при кои даночниот обврзник се задолжуе по данок на промет на производи (при кои земјоделецот се задолжуе са данок на доход) односно на чија територија се наоѓа продаденото добро (недвижен имот). Вториот примерот на спецификацијата се задржуе со сметката.

10. По примените спецификации финансовиот отсек на околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор ќе го книжи, за евиденцијата, во одделна графа на даночниот дневник данокот кој е исплатен од државните надлештва и установи.

11. Финансовиот отсек на околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор е должен веднаш да ја проконтролира примената спецификација и да установи да ли данокот на промет на производи е правилно пресметен што ќе констатира на самата спецификација. Ако е данокот правилно пресметен или е пресметан во поголем износ, но што требало, спецификацијата треба да се вложи во катастарскиот лист на данокот на промет на производи на односниот даночен обврзник (односно катастарскиот лист на данокот на доход ако прдвачот не е обврзник на данок на промет на производи) како сведение за ползување при годишната пресметка (разрез) на данокот. Ако пак данокот е пресметан и наплатен во помал износ но што требало финансовиот отсек ќе го повика даночниот обврзник да во срок од 5 дена ја плати разликата на начин на кои што редовно го плаќа овој данок (на Народната банка ФНРЈ или непосредно финансовиот отсек).

При годишната пресметка (разрезот) на данокот на промет на производи во даночната основа ќе се внесе и прометот кои е направен со државните надлештва и установи и ќе се пресмета вкупниот данок.

Вкупно разрезаниот данок по решението ќе се намали за износот на платениот данок по спецификациите, така да даночниот обврзник ќе се задолжи само разликата на данокот.

12. Во сите други случаи на промет на производи, добра и вршење услуги ќе се смета да е прометот направен во моментот на давањето на сметката (фактурата), на данокот на промет на производи ќе се плаќа во сроковите предвидени во Наредбата за сроковите за плаќање на данокот на промет на производи бр. 6753/47 од 7 март 1947 година (Службен лист ФНРЈ бр. 23/47). Државните струпни претпријатија плаќаат данок на промет на производи во моментот на откупот кога во Тар, во данокот на промет на производи е предвидена како основа откупната цена а како даночен обврзник, купувачот кои се занимава обртно со продажба или преработување на откупните производи.

Наредбата на Министерот на финансите на ФНРЈ бр. 23120 од 10 јуни 1947 год. е обнародуена во Службен лист на ФНРЈ бр. 51 од 17 јуни 1947 год. и истата се применуе од 22 јуни 1947 година. Поради това исплатните каси веднаш ќе барат од подносителите на сметките да дополнително, преди исплатуењето на сметката, поднесат предвидените спецификации доколку самите не ги поднесат до рокот на исплатуењето, односно да поднесат изјава со определената клаузула во оваа наредба.

VII

Годишна даночна рамносетка — пријава и овлог на данокот

Во срок од 30 дена по истекот на календарската година овие даночни обврзници се должни да поднесат годишна даночна рамносетка — пријава за направениот промет во текот на целата мината година. При точното пополнување на месечните даночни рамносетки — пријави, покажаниот промет во годишната даночна пријава треба да биде раван на збирот на прометот покажан во 12-месечни даночни рамносетки — пријави. Доколку направениот промет и пресметаниот данок и „Републиканската разлика“ се покажани во годишната рамносетка — пријава, поголеми од збирот на направениот промет и пресметаниот данок и „Републиканската разлика“ во месечните даночни рамносетки — пријави, разликата на данокот и „Републиканската разлика“ даночните обврзници се должни да платат најдоцна во срок од 30 дена по истекот на календарската година т. е. истовремено со поднесуењето на годишната даночна рамносетка — пријава.

По истекот на календарската година околиските—градските—реонските народни одбори — финансов отсек — преку своите даночни органи се должни да соберат сведенија во смисол на чл. 32 од Законот за даноците за работата на даночните обврзници за таја мината година.

На основа собраните сведенија и поднетите годишни даночни рамносетки — пријави повереникот за финансии на околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор ќе состави свој преглед за вкупни направениот промет на секој даночен обврзник во текот на минатата календарска година. Вака составени предлози ќе се изнесат на расправа пред даночните комисији, кои по исците ќе донесат свое решение, т. е. ќе утврдат даночната основа на начин кое прописан за утврдување на даночните основи за данокот на доход.

Истовремено, при утврдуењето на даночната основа за разрез на данокот на промет, даночната комисија ќе утврди и основата за „Републиканската разлика“ на оние даночни обврзници, кои изработуат производи за кои се определени единствени цени и при кои спрема определените единствени цени се исполнуе „Републиканската разлика“.

Даночната основа на данокот на промет и основата на „Републиканската разлика“ се утврдуе во вкупен износ за стоката, чии промет подлежи по истата стопа, а во одделни износи за стока чии промет подлежи на разни стопи.

Кога даночната комисија утврди даночната основа на данокот на промет и основата на „Републиканската разлика“ околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор ќе изврши разрез на данокот и „Републиканската разлика“ по односите стопи.

За предложените и утврдените даночни основи на данокот на промет и основите на „Републиканската разлика“, како и за разрезаниот данок на промет и „Републиканската разлика“ ќе се состави распоред за задолжение. За утврдените основи и разрезаниот данок и „Републиканската разлика“ околискиот—градскиот—реонскиот народен одбор е должен писмено да извести даночните обврзници.

Во се останало, како на пример, во поглед на жалби и друго, важат прописите предвидени за данокот на доход. На истиот начин и во истиот

сроч ќе се врши годишниот разрез на данокот и на оние даночни обврзници — паушалисти кои во сиспол на III одељак 1) на ова Напатствие не со должни да водат евиденција.

VII

Организација на службата за собирање на данокот на промет и Републиканската разлика од паушалистите по ова Напатствие

До може да се организира службата по собирањето на данокот за промет и „Републиканската разлика“ околските—градските—реонските народни одбори веднаш по приемот на ова напатствие ќе преземат следните мерки

1. Ќе настанат да се со прописите од ова Напатствие подробно запознаат нивните даночни службеници. За тоа, со службениците треба да се одржат потребниот број конференции, на кои ќе се чита Напатствието и прописите за данокот на промет на производи и услуги, како и прописите на „Републиканската разлика“ и преку дискусија запознајат со новиот начин и сроковите на плаќањето на овие даночни обврзници.

Особено треба да се настане да се со овие прописи запознаат и службениците кои вршат надворешна финансова служба, бидејќи нивната должност ќе биде на теренот да ги запознаат даночните обврзници со новите прописи и после да вршат контрола при даночните обврзници во поглед на правилното пресметување и редовното плаќање на данокот. Со нив треба особено да се обработи плаќањето на данокот на промет и „Републиканската разлика“ од страна на одделни занаетчији, за да знајат, по кои тарифен број кој занаетчија плаќа данок на промет на предметите кои ги изработува и тура во промет.

Сега, во прво време, на службениците кои вршат надворешно финансова служба околските—градските—реонските народни одбори треба да турат во должност да ги вршењето на теренската служба обиколат сите даночни обврзници на данок на промет — паушалисти и да ги запознајат со нивните должности да купат званични образци на евиденцијата за која беше порано кажано, и да плаќат данокот на промет во новите срокови и на новиот начин. Истовремено, они ќе поверат при даночните обврзници кои производи ги изработуваат и турат во промет односно со која стока подлежна на данок на промет тргуваат, и да ги запознајат со односите тарифни броеви, даночните стопи на данокот на промет, стопите на „Републиканската разлика“ и со даночните основи за овие нивни производи.

Кога вака ги обиколат даночните обврзници и има дадат потребните напатствија, службениците кои вршат надворешна финансова служба ќе состават список на обиколените даночни обврзници со следните сведенија:

а. — кои производи ги изработуваат и турат во промет; б. — какви услуги вршат; в. — дадени напатствија од страна на службениците кои вршат надворешна финансова служба за односите тарифни броеви, стопите и даночната основа. На основа овие спискови референтот за акумулацијата од народното стопанство ќе провери, да ли службениците кои вршат надворешна финансова служба се дали на теренот правилни напатствија, па во случај на погрешно дадени напатствија да преземат потребните мерки, да се на ново дадат правилни напатствија. Истовремено, референтот за акумулација од народното стопанство ќе

биде должен да состави на основа сведенија од овие спискови евиденција за сите даночни обврзници на територијата на финансовиот отсек — околскиот — градскиот — реонскиот — народен одбор.

Најпосле Министерство обрнува внимание на прописите за данокот на промет и „Републиканската разлика“ кои даночните службеници треба да го проучат и тоа:

Уредбата за данокот на промет на производи — Службен лист ФНРЈ бр. 24 од 21 март 1947 година; Привремената тарифа за данокот на промет на производи со нејните први измененија и дополненија — Службен лист ФНРЈ бр. 106 од 31 декември 1946 година и Службен лист ФНРЈ бр. 19, и од 25 март 1947 година; исправките на првите измененија и дополненија на привремената тарифа отпечатени како додаток во Службен лист ФНРЈ бр. 29 од 8 април 1947 година; објаснението за применување на првите измененија и дополненија на привремената тарифа на данокот на промет на производи бр. 9526 од 26 март 1947 година во Службен лист ФНРЈ бр. 29 од 8 април 1947 година; Наредбата за наплата на данокот на промет на производи на касите на државните надлештва и установи број 23120 од 10 јуни 1947 година во Службен лист бр. 51 од 17 јуни 1947 година; Службените саопштенија на Сојузниот уред за цени број 8 и 9 од 28 февруари 1947 година; Службените саопштенија на Земскиот уред за цени на НР Македонија број 2 и 3 од 31 март и 23 април 1947 година; Уредбата за единствените цени во Службен лист ФНРЈ бр. 106 од 31 декември 1946 година; Уредбата за единствените цени на Народна Република Македонија во Службен весник бр. 5 од 1947 година; Наредбата за располагање со средствата на финансиите на Народна република Македонија бр. 22087 од 17 јули 1947 година; Напатствието за пресметување и плаќање на републиканската разлика на Министерството на финансиите на Народна Република Македонија бр. 22088 од 17 јули 1947 година; Напатствието за враќање и погрешно наплатените даноци бр. 21110 од 10 мај 1947 година во Службен лист бр. 56-47, Напатствието на Министерството на финансиите на ФНРЈ бр. 18500 од 17 мај 1947 година обнародуено во Службен лист бр. 44 од 27 мај 1947 година, за планирање и контрола на исполнението на планот на данокот на промет на производи и услуги.

2. — Освен тоа финансовите отсеци — околските — градските — реонските народни одбори треба веднаш да влезат во врска со занаетчиските и трговските удруженија на својата територија, и заедно со нив одржат потребниот број конференции со даночните обврзници (занаетчиите, трговците и слободните професии). На овие конференции службеникот, кој најарно познава прописите за данокот на промет, ќе објасни на даночните обврзници нивните должности, кои произлегуваат од ова Напатствие и прописите за данокот на промет на производи и услуги, како и прописите за „Републиканската разлика“.

При тоа треба да се запознаат даночните обврзници дека со данокот на промет на производи, како најважни дел на општодржавната акумулација, се исполнува акумулацијата на финансовите средства од производството на сите гранки на стопанството, од прометот со одборите и од вршењето на услуги. Особено треба да им се нагласи, дека од исполнението на ова општодржавна

акумулација, зависи и исполнението на нашиот општодржавен стопански план. Исто така, треба да се објасни да со овој нов начин и срокови на плаќање на данокот не е извршено никакво утолемување на данокот, но овој данок е дел од плански утврдета цена. Со овие плански утврдени цени, е определена, како на производителите така и на трговците, нивната планска печалба, која ќе им овозможи потребните средства за живот и развикот на стопанската дејност.

На даночните обврзници истовремено треба да се нагласи, да се должни да се известат во финансискиот одсек на својот околиски — градски — реонски народен одбор, како за тарифниот број, даночната стопа и даночната основа за производите кои ги изработуваат или со кои тргуваат, така и за стопите и основата на евентуалните (републичански разлики) за тие производи.

Најпосле, на даночните обврзници да се обрне внимание и на казнените санкции по Законот за даноците, во случај ако не се придржуваат на ова напатствие и прописите за данокот на промет и „Републичанската разлика“. Даночни обврзници, кои во определениот срок не набават евиденција по званичниот образец ќе се казнат за даночна неуредност.

На крајот се нагласува да на конфернциите, кои ќе се одржат со даночните обврзници, задолжително треба да присуствуваат и сите даночни службеници, а особено службениците кои вршат надворешна финансиска служба.

IX.

ВРАК'АЊЕ НА ПОГРЕШНО НАПЛАТЕНИОТ ДАНОК НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ

Со Напатствието на Министерот на финансите ФНРЈ бр. 2110 од 10 јуни 1947 година (Службен лист ФНРЈ бр. 58 од 4 јули 1947 година) е регулирано враќањето за враќање на погрешно наплатените суми за данок на промет на производи и услуги. Враќањето на погрешно наплатените даноци се врши на терет на текуштите приходи од оној вид на данокот за кои е наплатен, без оглед на буџетската година во која што наплатата е извршена. За враќање на погрешно наплатениот данок даночниот обврзник е должен да поднесе молба. Молбата се поднесува на надлежниот финансов одсек на околискиот — градскиот — реонскиот народен одбор. По молбите за враќање на погрешно наплатениот данок решава во прв степен повереникот на финансите на околискиот градскиот — реонскиот народен одбор без оглед на висината на данокот кои има да се врати. Во втор степен по жалбите решава Министерството на финансите на народна република.

За враќање на погрешно наплатените даноци треба да се постапува точно по напред спомнатото напатствие. Поради тоа истото треба наполно да се проучи и да се при истото запознае сите даночни службеници при финансиските отсеци.

X.

МИНЕЊЕ НА НОВИОТ НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ И КНИЖЕЊЕ ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ ОД ПАУШАЛИСТИТЕ СО ОГЛЕД НА ДОСЕГАШНИОТ НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕТО И КНИЖЕЊЕТО НА ОВОЈ ДАНОК

Бидејќи до сега сите даночни обврзници плаќале данок на промет тромесечно заедно со да-

нокот на доход со искулучение на еден мал број даночни обврзници на кои беше наредено да водат книги и да го данокот плаќаат месечно, се поставува сега прашањето, како ќе се постапи во овој период за време од 1 јануари 1947 година до денот на влегување во сила на решението на Министерот на финансите на Народна Република Македонија и на ова Напатствие за новиот начин и сроковите на плаќањето на данокот на промет од паушалистите. Во врска со ова прашање околиските — градските — реонските народни одбори — финансови отсеци — веднаш ќе повикаат приемот на ова Напатствие, сите овие даночни обврзници да поднесат даночни пријави — равнометки за направениот промет во времето од 1 јануари до 31 јули 1947 година.

Даночните обврзници ќе пополнат ова пријава на основа сведенијата, со кои располагаат од своите документи и белешки. Истовремено се должни да пресметат односниот данок и „републичанската разлика“ на пријавениот промет за назначеното време и да го платат на касата на околискиот — градскиот — реонскиот народен одбор или на сметка бр. 8-800.020. Со вака платените суми, во поглед на книжењето и плаќањето, финансиските отсеци на околиските — градските — реонските народни одбори ќе постапат по ова Напатствие.

Спрема тоа, плаќањето на данокот на основа евиденцијата ќе отпочне со месец септември 1947 год. т.е. на прометот кое направен во месец 5 октомври 1947 година. Поради тоа, даночните обврзници со водењето на евиденцијата ќе почнат најдоцна до 1 септември 1947 година. Доколку до овој срок не бидат напечатени книгите евиденции по званичниот образец, даночните обврзници привремено ќе водат белешка на обикновена хартија или тетрадка и тоа како за набавените сировини, помошниот и погонскиот материјал, така исто и за продажбите на изводите и за приемните накнади за услуга. После, кога набават евиденција, се одложи сите овие книжења да ги напишат во истите.

Околиските — градските — реонските народни одбори — финансови отсеци се должни во најкус срок да постапат по ова Напатствие. За извршената организација на собирањето на овој данок за одржаните конференции со даночните обврзници, учење на даночните службеници, а особено на службениците кои вршат надворешна финансиска служба, обикалањето и давањето на напатствија на даночните обврзници од страна на даночните службеници и службениците кои вршат надворешна финансиска служба и за составување на евиденции на овие даночни обврзници — финансиските отсеци се должни да известат ова Министерство најдоцна до 25 септември 1947 година.

Приложение три обрасци на евиденцијата книга и даночната пријава равнометка.

Бр. 22895 од 31 јули 1947 г. — Скопје.

Министер на финансите на НРМ
Д. Памбаз, с. р.

I ОБРАЗЕЦ НА ЕВИДЕНТНАТА КНИГА ЗА НАБАВЕНИ СТОКИ

1	2	3	4	5	6	7	8
Ред број	Дата на сметката за примената стока	Презиме и име и место живеење на продавецот од кого е купена стоката	Вид на стоката помо- ртеш и по-гонски материјал	Количина на стоката во едини мерки кг, м ² м.	Куповна вредност	Суровини, работенски и помо- теријал динари	Забелешка

II ОБРАЗЕЦ НА ЕВИДЕНТНАТА КНИГА ЗА ПРОДАЖБИ И ПРИМЕНИ НАКНАДИ ЗА УСЛУГИ

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
Реден број	Дата на сметката за продаж. стока	Презиме, име и место живеење на купецот на кого е предодена стоката односно направена услугата	Вид на продаде-ната стока од-носно направе-ната услуга	Количина на сто-ката во мерки кг, м ² и метри	Продажна вредност		Сопствени производи	Туг'и производи за препродажба во Динари	Вредност на при-мената накнада на направените услуги Динари	Износ на данокот на промет прои-зводи и услуги Динари	Износ на репу-бликанската разлика
					Тарифа						
					Т бр.	Сто-па	Износ на прометот динари				

ДАНОЧНА ПРИЈАВА — РАВНОСМЕТКА

За направениот промет во м. _____ 194__ год.

Вкупниот направениот промет износи _____ дин.

Од овои се одбива:

а) промет на стоката, на кој е платен дано- кот од производителот или откупувачот.

_____ дин.

б) промет на кој е задржан данокот на др- жавните каси при плаќање на сметките.

_____ дин.

Вкупен промет по то. а) и б) _____ дин

Остануе промет за оданочување со данок на промет. _____ дин.

Овој направен промет се дели на тарифни бројеви како следуе:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Редни број	Вид на произво- дите односно направените услуги	Вкупна вредност на подадените производи односно направени услуги	Данок на промет на производи и услуги			Републиканска разлика		Вкупно од графите 6 — 8	Забелешка
			Тар бр.	Стопа	Износ на данок	Стопа	Износ		

За точноста на сведенијата сносам полна одговорност.

зр. (с) _____ 194__ г.

Потпис на даночниот обврзник

242

Врз основа чл. 6 од Решението за банковите сметки на добивката на државните стопански претпријатија од локално значење, на Претседателот на Владата на НРМ од 20 I 1947 год. пропишувам

Напатствие

за извршувањето на Решението за банковите сметки на добивката на државните стопански претпријатија од локално значење.

I Стварање на банковни сметки:

1) Со цел да се искаже вкупната добивка на производните, занаетско — услужните, градежните и угостителските претпријатија од локално значење, административно—оперативните раководители се должни да отворат збирни банковни сметки на добивката кај онаа филијала на Народната банка, каде што имаат своја редовна текушта сметка а на која што збирна банковна сметка на добивката, нивните претпријатија к'е уплатуваат определени износи на добивката.

2) Збирните сметки на добивката се отвараат за сите претпријатија под административно—оперативно раководство на еден народен одбор и тоа за секој вид на добивка:

а) за планска редовна (предвидена) добивка;

б) за плански вишок на добивката—екстрадобивка и

в) за надпланска (непредвидена, вонредна) добивка.

Сметките под б) к'е ги отворат само оние претпријатија, кои што по прописите за акумулацијата и цените остваруваат екстра—добивка.

3) Покрај сметките од т. 2) од ова напатствие, народните одбори, како административно — оперативни раководители, се должни да отворат при истата филијала на Народната банка на ФНРЈ и одделна сметка на добивката која што им припаѓа нив како на административно—оперативни раководители.

На оваа сметка се книжи:

а) делот од вишокот на добивката (екстра — добивката) кој што припаѓа на управите согласно по чл. 6 став 1 од Уредбата за определување на добивката на рударските и индустриските претпријатија и кој што се книжи на банковна сметка на добивката на управата.

б) разликата измеѓу максималната и индивидуално — определената стопа по чл. 6 став 5 од Уредбата за трошковите на трговијата на големо и на мало, која што им припаѓа на административно—оперативните раководители на државните трговски претпријатија;

в) делот од редовната добивка, која што по чл. 6 од Уредбата за трошковите и добивката на државните угостителски претпријатија, која што им припаѓа на административно — оперативните раководители на државните угостителски претпријатија;

г) делот од предвидената добивка, која што по чл. 3 од Уредбата за цените на градежните услуги се книжи на банковна сметка на административно—оперативниот раководител.

4) Односната филијала на Народната банка к'е го извести народниот одбор, како административно

—оперативен раководител, за бројот под кој што к'е се води секоја од напред означените банковни сметки на добивката.

5) Доколку народните одбори кои што имаат повеќе претпријатија отвараат збирни банковни сметки на добивката, должни се да ги известат претпријатијата под својата управа за филијалата на Народната банка, кај која што се водат збирните сметки на добивката и за броевите на сметките на кои што к'е се книжат одделни видови на добивката.

II Уплатување на добивката:

6) Напоцна до 27 во месецот претпријатијата се должни да ја уплатуваат третината од со планот предвидена добивка за односното тромесечие на збирната сметка на добивката на својот административно—оперативен раководител. Претпријатијата со сезонска работа или кај кои што процесот на производството не се развива еднаку во сите тромесечја (тулани, градежни претпријатија) во извесни тромесечни планови можат да имаат планска загуба односно да немаат добивка. Во таков случај такви претпријатија во односното тромесечје не книжаат добивка на банковната сметка на добивката.

Градежните претпријатија ја уплатуваат на крајот на секое тромесечје на соотвената банковна сметка на добивката со планот предвидената добивка за односното тромесечје и тоа за сите оние објекти кои што биле свршени колаудовани и за кои што била определена висината на вкупната цена на коштањето најмалку еден месец пред сврше токот на односното тромесечје. Уплатувањето на добивката за свршените објекти во последниот месец на односното тромесечје к'е се изврши во следното тромесечје.

7) На крајот на секое тромесечје претпријатието е должно да ја уплати на банковна сметка на добивката целата остварена (произведена) надпланска (непредвидена, вонредна) добивка. Под остварена добивка има да се разбере пресметната добивка во согласност со постоештите преписи, без оглед на тоа да ли е тоа и наплатена преку продажба на производи.

8) Уплатувањето на добивката се врши со вирман, а не со внесување во готово. При издавањето на налогот на вирман, претпријатието е должно да означи одделно износот кој што треба да се книжи на банковна сметка на редовната добивка, одделно на банковна сметка на екстра—добивката а одделно на банковна сметка на надпланска добивка означувајќи го бројот на сметката и филијалата на Народната банка кај која што се водат збирни сметки на добивката.

III Располагање со збирните сметки на добивката.

9) Со збирните сметки на добивката имаат право да располагаат само оние претпријатија кои што вршиле уплата на збирната сметка на добивката во границите на уплатените износи и отворениот акредитив. При давање на налози за располагање со збирните сметки претпријатието е должно да го означи и бројот на сметката од кој што се наредува исплатата.

10) За да можат претпријатијата да располагаат со уплатената добивка, народните одбори, како административно—оперативни раководители, се должни да за секое тромесечје и на секое прет

кријатие му отворот акредитиви кај филијалата на Народната банка, каде се води збирната сметка на добивката, во полза на претпријатието под нивно раководство. Износот на акредитивот фак'а планскиот износ на добивката во она тромесечие за кое што се издава акредитивот, како и неискористените износи од акредитивот од претходното тро-месечие.

Претпријатието е овластено да дава налози на Народната банка за исплата, но само во граници-те на стварно уплатените износи кои што припа-ѓат на претпријатието.

11) При утврдувањето висината на акредитивот административно—оперативниот раководител мо-же да ограничи износот кој што претпријатието к'е ги употреби за целите на фондот на раковод-ството и за делот на добивката со кој што прет-пријатието слободно располага вон прописаниот план, на 75% од збирот.

12) При уплаќањето на добивката на збирна-банковна сметка на добивката на својот админис-тративно—оперативен раководител, претпријати-јата истовремено врши и распределба на добивкаа во границите на стварно уплатените износи, за покривање на одделни потреби предвидени во тро-месечниот финансов план и тоа:

а) делот од добивката кој што е предвиден за плаќање по буџет и за уплатување на банковна смет-ка на добивката на административно — оператив-ниот раководител, со вирман се пренесуе од збир-ната банковна сметка на добивката во полза на ре-довната текушта сметка на народниот одбор како сопствена акумулација од државното стоанство и во полза на одделната банковна сметка на добив-ката на административно — оперативниот раково-дител;

б) делот од добивката кој што е предвиден за фондот на раководството и за слободно распола-гање на претпријатието во висина од 75% се вир-манира во полза на редовната текушта сметка на претпријатието;

в) делот од добивката кој што е предвиден за плаќање во фондот за културно—проветна рабо-та, за набавување на ситен инвентар, оперативни расходи, камата и друго, остануе на збирната смет-ка на добивката се до тогај додека не се укаже конкретна потреба за употребување на овој дел од добивката;

г) административно—оперативните раководи-тели на државните трговски претпријатија внесуат во полза на буџетот со вирман на редовната те-кушта сметка на Н.О. разликите уплатени на нив-на банковна сметка во срок од шест недели по ис-текот на тромесечието, а по одбиток на оние суми со кој што можат да располагаат во границите на финансовиот план за цели определени со уред-бите.

д) Вишокот на неработните приходи кој што е предвиден за плаќање во буџетот на органот кој што го основал претпријатието, како и вишокот на сопствениите оборотни средства, се уплатуе не-посредно на редовната текушта сметка на Н.О. и поа секој месец во висина од една третина од со-планот предвидениот износ.

13) Исплатата по точка 10 од ова Напаствие се врши со резерва за исправноста и Народната банка има право, во случај да претпријатието дис-понирало повеќе одколку што уплатило, по нало-

гот на административно—оперативниот раководи-тел, без претходна согласност на претпријатието да го сторнира исплатата на терет на редовната текушта сметка на претпријатието. За сите вакви случаи Народната банка е должна да ја извести надлежната контролна комисија.

IV. Останати одредби:

14) Народната банка е должна да за сите про-мени на банковната сметка на добивката на прет-пријатијата го известува надлежниот административно—оперативен раководител, на чие што име-та е сметката.

15) Банковните сметки на добивката Народна-та банка ги заклучуе и доставуе извод на надлеж-ниот административно—оперативниот раководител шестомесечно.

16) За работата со банковните сметки на до-бивката, Народната банка нема да наплатуе никак-ви трошкови нити провизија. Исто така нема да се наплатуе никаква провизија на акредитивите по точка 10 од ова Напаствие.

17) Уплатувањето на банковните сметки на до-бивката се смета како аконтација до оношто пре-сметување на свршетокот на работната година. Лик-видација на овие односи к'е се изврши после ко-нечната пресметка а на основа на поблиски одред-би кој што к'е бидат донесени.

18) Народната банка е должна да по истекот на месецот, а најдоцна до 10 во месецот, доставу-на Министерството на финансии на НРМ пре-глед на уплатите и исплатите по банковните смет-ки на добивка и та: по видови на добивката сто-пански гранки и административно—оперативни ра-ководители.

19. Народната банка к'е го известуе Министер-ството на финансии на НРМ, за сите неправилно-сти во работата на претпријатијата по однос на уплатувањето, диспонирањата и евидентирањето на добивката, а исто така и по однос на добивката на административно—оперативните раководители.

Министерството на финансии и Народната банка к'е организираат контрола над работата на претпријатијата и административно—оперативните раководители по банковните сметки на добивка-та преку нарочно овластени службени лица од страна на Министерството на финансии односно од Народната банка.

20) Одредбите на ова напаствие к'е се приме-нуат на оние претпријатија, кои што дополнител-но можат да бидат задолжени и да уплаќат и кин-жат добивката на одделни банковни сметки на до-бивката.

21) Ова напаствие влегуе во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на НРМ“ а к'е се применуе од 1 јануари 1947 година.

Бр. 597 — 14 август 1947 год.

Министер на финансии
на НР. Македонија
Д. Џамбаз с. р.

223

Во врска со Народната на Министерот на финансии на Народна Република Македонија бр. 22087 од 17 јули 1947 година.

Напаствие

ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА „РЕПУБЛИКАНСКА-ТА РАЗЛИКА

1. — „Републиканската разлика“ се пополнуе по анта-стопанска претпријатија на територијата на Народна Репу-

блика Македонија кои произведуваат — изработуваат производи за кои се определени единствени цени на основа Уредбата за определување на единствени цени со важност на територијата на Народна Република Македонија без оглед каде овие производи ќе се конзумираат.

2. — Износите „Републиканска разлика“ определени во ценоризикот на Земскиот уред за цени и обнародуени во „Службени соопштениеја на Земскиот уред за цени“ бр. 2 од 31 март 1947 година и бр. 3 од 23 април 1947 година во графата „Републиканска разлика“ и кои во иднина ќе бидат определени на истиот начин во ценоразписите или решенијата на цените од Одделението за цени и цени на Планиската комисија на Народна Република Македонија.

3. — „Републиканска разлика“ може да биде изразена во проценти или во апсолутни износи (динари). Ако е изразена во проценти, тогаш се пресметува од цената која е определена во ценоризикот или решението за цени. Ако е определена во апсолутни износи се однесува на единичната мерка на односниот производ која е определена во ценоризикот или решението за цени.

4. — „Републиканската разлика“ се исполнува и во меѓуфазниот промет, што значи ова се пресметува и плаќа и за сопствениите производи кои во своето претпријатие се употребени при изработување на друг та стока. Ако и доколку во ценоразписите или решенијата за цените на Земскиот уред за цени се предвидени (Републиканска разлика) за вакви производи.

5. — „Републиканска разлика“, се плаќа и на производите кои од претпријатието се даваат на други бесцелно или се земени за лично употребување на сопственикот.

6. — Претпријатијата ќе ја книжат „Републиканската разлика“ на истиот начин како што книжат данокот на промет на производи по само со таа разлика што „Републиканската разлика“ ќе ја книжат на одделно konto.

7. — „Републиканската разлика“ ја плаќа онаа претпријатие односно лице кое е даночни обврзник (платец) на данок на промет на производи.

8. — Обврска за плаќање „Републиканската разлика“ настанува како и при данокот на промет на производи во момент кога е направен промет кој подлежи на плаќање „Републиканска разлика“.

9. — На претпријатијата кои наплатуваат сметките преку Народната Банка на ФНРЈ, Банката им одбива „Републиканската разлика“ при наплатата на сметките и ја книжи на сметката на Министерството на финансите на Народна Република Македонија при Народната банка бр. 8—800.003. Останатите претпријатија без оглед да ли се должат да водат книги или не плаќаат „Републиканска разлика“ на сметката на Министерството на финансите на Народна Република Македонија бр. 8—801.003 при Централата на Народната Банка на ФНРЈ за Народна Република Македонија и тоа со вирманирање, ако имаат текушта сметка при банката односно во готови пари преку банката, ако немаат текушта сметка при Народната банка.

Даночните обврзници кои се должат да водат книги „Републиканска разлика“ ја плаќаат во сроковите и на начин кои се пропишани за данок на промет на производи. Даночните обврзници доколку не се должат да водат книги (паушалните на данок на промет на производи; занаетчиите по чл. 12 од Уредбата за данок на промет на производи) „Републиканска разлика“ ја плаќаат во рок од пет дена за изминатиот месец, за која цел се должат да водат одговарајќи евиденции. За секакви овие даночни обврзници ќе се постават на начин определени со решението на Министерот на финансите на Народна Република Македонија бр. 5313 од 8 март 1947 година за начинот и сроковите за плаќање данокот на промет на производи.

По ова Нанатствие ќе се поставува од 1 јуни 1947 година.

Број 22088

гр. Скопје 17 јуни 1947 година

Министер на финансите,
Д. Џамбаз с. р.

244

ОБЈАСНЕНИЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИИТЕ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА НАЧИНОТ НА УПЛАТУЕЊЕТО ПО РЕПУБЛИКАНСКИОТ БУЏЕТ

Од 1 јуни 1947 год. Народната банка на ФНРЈ — централата на Н. Р. Македонија — Скопје го превзеде исполнувањето на републиканскиот буџет на ФНРЈ за 1947 год. за вршење на тајна работа при Народната банка е формирана Дирекција за исполнување на буџетот.

Во цел да се отклонат неправилностите при уплатата на приходите по републиканскиот буџет на сите сметкоплатачи, сите републикански установи и надлештва и сите претпријатија им се дава следното појаснение:

Согласно став 2 чл. 32 од Правилникот за извршување на буџетот сите приходи треба да се уплатуваат на соодветните сметки Народната банка на ФНРЈ — централата на НРМ, која за тајна цел има отворени одделни сметки за секоја врста на републиканските приходи.

Затоа републиканските приходи во иднина треба да се уплатуваат на следниот начин:

1. — ПРИХОДИ ОД УСТАНОВИ

Уплатувањето на приходите од републиканските установи треба да се врши во полза на сметка бр. 801.022 со уплатници или со налог за вирман.

Установите се должат при уплатувањето на грбот на уплатниците во налогот за вирман обвезателно да го назначат бројот на партијата и позицијата под кој се влиаат во буџетот односните установи. По таков начин установите не треба да испраќаат одделно известие до Министерството на финансите бидејќи самите уплатници, доколку се пополнеат, како што е горе наведено, ги содржат сите нужни сведоштва за книжење.

2. — РАЗНИ ПРИХОДИ

Уплатувањето на „РАЗНИ ПРИХОДИ“ т. е.:

а) приходите од укинатите фондови, на кои што во буџетот им е определена партија под бр. 38;

б) салдото од оборотниот капитал по републиканскиот буџет и активните салда по буџетите на народните одбори од минатите периоди со партија по буџетот под бр. 39;

в) други разни ситни приходи — со партија во буџетот под бр. 40;

г) републиканската разлика — за која е отворена партија под бр. 40 ќе се врши во полза на сметка бр. 801.024.

При уплатувањето на овие приходи на грбот на уплатниците треба обвезателно да се назначуваат бројите на односните партии.

Доколку инаку преку кој некој уплатувач на приходи од укинатите фондови таквите приходи да ги внесуваат во Државната инвестициона банка наместо во полза на горната сметка (партија 38) е неправилна и натамо во уплатувањето треба да се поставува само по ова напатство.

Непотребно е при уплатата и на овие приходи не е нужно да се испраќаат на Министерството на финансите одделни известия, а треба само никако да се не пропушта назначувањето на грбот на уплатниците бројот на партијата.

3. — ПРИХОДИ ОД ДРЖАВНИТЕ СТОПАНСКИ ПРЕТПРИЈАТИЈА ОД РЕПУБЛИКАНСКОТО ЗНАЧЕНИЕ

Остатокот (делот) од добивката и виноците на сопствениите оборотни средства, кој што претпријатијата се должат да го внесуваат во полза на републиканскиот буџет, треба да се уплатува во полза на сметката бр. 801.023.

Бидејќи уплатите во полза на горната сметка бр. 801.023 се групираат за секој ресурс во одделни партии во тајна сметка.

на, претпријатијата треба во налогот за вирман сегодеш да го назначат и бројот на партијата во полза на која се врши уплатата и тоа:

а) претпријатијата од ресорот на Министерството на индустријата и рударството — партија 32;

б) претпријатијата од ресорот на Министерството на градежите партија 33;

в) претпријатијата од ресорот на Министерството за просветата партија 35;

д) претпријатијата од ресорот на Министерството на трговијата и снабдувањето партија 37;

ж) претпријатието од ресорот на Министерството на внатрешните работи партија 37а;

ЗАБЕЛЕШКА

1) Уплатувањето на данокот на промет на производи ќе се врши како и досега на сметка 800020.

2) Уплатувањето на таксите ќе се врши на сметка 800021.

3) Уплатувањето на данокот на промет на услуги ќе се врши на сметка 800022.

4) Уплатувањето на данокот на доход ќе се врши како и досега на сметките „дног“ на останатите финансиски отсеци на околинските или градските народни одбори, кои Народната банка ќе ги првизи седмично и заклучно по досегашниот начин.

Уплатници за секој од наведените сметки во ова објаснение можат да се добјат при централата или филијалите на Народната банка.

Сите досега издадени напаметства за уплатувањето на било кој вид републикански приходи се одменети, доколку не се во согласие со ова објаснение.

ОД МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИЈЕ НА НРМ.

245

Записник

од IV-та седница на I-то редовно заседание на Народното собрание на Народна Република Македонија одржана на 7 јули 1947 година.

Претседавал претседателот на Народното собрание Д-р Борис Спиров.

Секретар, првиот секретар на Народното собрание Владо Малевски.

Претседателот Д-р Борис Спиров ја отвара четвртата седница на Првото редовно заседание во 16,50 часот.

Прочитаниот записник од третата седница на Првото редовно заседание Собранието го прими со ставената забелешка од народниот пратеник Емануил Чучков да не барал во молбата 4 дена отсуство од седницата на заседанието ами само 4 часа.

Пред да се прејде на дневниот ред, Претседателот ги соопштуе на Собранието молбите на народните пратеници за отсуство и по предлогот на претседателот Собранието им ги одобруе бараните отсуства на народните пратеници: Ѓорѓи Ивановски 1 ден; Дане Цеков 1 ден и Васил Карчовски 3 дена.

Потоа се прејдуе на првата точка на дневниот ред: извештај и претрес по предлогот на Законот за Петгодишниот план за развитокот на народното стопанство на Народна Република Македонија во годините 1947—1951.

Како известителот на Одборот за стопански план и финансии Народното собрание на НР Ма-

кедонија Димче Беловски го прочита одборскиот извештај за овој законски предлог, потоа дадоа во подолги говори свои експозии претседателот на Владата на НР Македонија Лазар Колишевски и претседателот на планската комисија на НР Македонија Д-р Киро Миљовски.

После одморот од 20 минути дискусијата продолжи.

Говореа: Инж. Ѓорѓи Василев, министер на индустријата и рударството на НРМ „за“; Крсте Симовски, министер на земјоделието и шумарството на НРМ „за“; Киро Хаџи Василев, министер за просвета на НРМ „за“; Д-р Димитар Несторов, претседател на Комитетот за народното здравје на Владата на ФНРЈ „за“; Муртезан Катзадеј (на Албански јазик) „за“.

После краток одмор седницата продолжи во 20,10 часот.

Говореа: Д-р Стерјо Боздов „за“; Димитар Влахов, потпретседател на Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ „за“; Бане Андреев, министер на рударството на Владата на ФНРЈ „за“; Саид Мустафа „за“ и Ванчо Бурзевски „за“.

Како листата на говорниците во дискусијата се исполни, претседателот го става Законскиот предлог на гласање во поединости.

Претседателот соопштуе на Собранието да проектот на Законот за Петгодишниот план за развитокот на народното стопанство на Народна Република Македонија во годините 1947—1951 ќе се гласа по глави и по член по член, затоа што проектот на Законот беше разделен своевремени на народните пратеници и предложуе гласањето да се изврши со читање на целиот увод и на првите редови од членовите и на првите редови на деловите на истите членови.

Предлогот на претседателот Собранието го усвои со дигање рака.

Гласајќи со дигање рака Собранието член по член едногласно го усвои во поединости предлогот на Законот за Петгодишниот план за развитокот на народното стопанство на Народна Република Македонија во годините 1947—1951.

Пореди важноста и значението на проектот на Законот и на осова чл. 25 д Правилникот за работата на Народното собрание на НРМ претседателот одредуе гласањето во целина да се изврши поимено.

По извршеното поимено гласање претседателот го објавуе резултатот на гласањето: од пратениците 139 народни пратеници сите гласале „за“ и објавуе да Законот за петгодишниот план за развитокот на народното стопанство на НР Македонија во годините 1947—1951 Собранието конечно го усвои, а во смисол на чл. 28 од Правилникот, Законот ќе биде упатен на Президиумот на Народното собрание на НР Македонија за прогласување.

Се прејдуе на втората точка од дневниот ред: предлог на Закон за воведување в оградовите систем на дозволи за боравок.

Како известителот на Законодавниот одбор Ремзи Исмаил го прочита Одборскиот извештај, а како при претресот нико не се јави за збор, се пристапуе кон читање и гласање на поедините членови од предлогот на Законот. Собранието гласајќи со дигање рака го усвои во поединости без измени сите 9 члена на овој Законски предлог, по извештајот на Законодавниот одбор.

На основа чл. 25 од Правилникот, претседателот одредуе да гласање во целина за овој Законски предлог к'е се изврши со дигање раце.

По извршеното гласање во целина со дигање раце, претседателот соопштуе оти Законот за воведување во градовите систем на дозволи за боравок конечно е усвоен во Собранието.

Се прејдуе на третата точка од дневниот ред: предлог на Закон за укидување законот за надокнадуен трошковите на судските заседатели (присудители), од ноември 1945 година.

Известителот на Законодавниот одбор Страхиљ Трајковски го прочита Одборскиот извештај а при претресот никој не се јави за збор. Се пристапуе ко нчитање и гласање на поедините членови од Законскиот предлог. Собранието гласајќи со дигање рака го усвои во поединости без измени сите 2 члена.

Претседателт Др Борис Спиров одредуе гласањето во целина да се изврши со дигање раце.

По извршеното гласање во целина со дигање раце, претседателот соопштуе Законот за укидување законот за надокнадување трошковите на судските заседатели (присудители), од 27 ноември 1945 година е усвоен од Собранието и к'е се испрати за прогласување на Президиумот на Народното собрание на НРМ.

Потоа се прејдуе на четвртата точка од дневниот ред: потврдување Указот на Президиумот на Народното собрание за уважување оставката на министерт за просвета Никола Минчев и неговото поотавување за министер без ресор и за поставување Киро Хаџи Василев за министер за просвета.

Врз основа член 73 точ. 7 од Уставот на НР Македонија Собранието со дигање рака го потврди прочитаниот донесен Указ од Президиумот.

Претседателот Др Борис Спиров предложи на Собранието да се испрати поздравна телеграма до Президиумот на Народната Скупштина на НР Србија по случај празникот на народното востание на НР Србија — 7 јули, и го повикве првиот секретар на Собранието Владо Малески да ја прочита поздравната телеграма.

Прочитањето на телеграмата Собранието го проследи со аплауз.

Претседателот соопштуе: оти дневниот ред е исцрпен, а други проекти на закони, било од Владата било од народните пратеници, нема испратени до Народното собрание и предлага на Народното собрание да објави оти Првото редовно заседание на Народното собрание на НР Македонија е завршило со работата и да го овластуе претседателот и секретарот на Народното собрание да го потпишат записникот од четвртата седница на Првото редовно заседание на Народното собрание на НР Македонија.

Собранието гласајќи со дигање рака го приими предлогот на претседателот.

Претседателот Др Борис Спиров објавуе: на основа чл. 56 од Уставот на НРМ и чл. 10 од Правилникот заработата на Народното собрание на НР Македонија, Првото заседание да е завршило со работата и со тоа се заклучуе Првото редовно заседание на Народното собрание на НР Македонија.

Второто редовно заседание к'е биде свикано со Указ на Президиумот на Народното собрание на НР Македонија.

Седницата е заклучена во 21,30 часот.

Секретар, Претседател,
Владо Малески с. р. Др Борис Спиров с. р.

САДРЖАЈ:

- 238 Правилник за определување сразмерот на учениците во стопанството спрема бројот на квалифицираните работници — — 303
- 239 Решење за отворање училишта за учениците при секое индустриско претпријатие 304
- 240 Наредба за располагање со средствата исполнени со републиканската разлика од акуналацијата — — — — — 304
- 241 Напатствие за начинот и сроковите на плаќање данок на промет на производи и услуги на републиканската разлика за да водат книги, а кој професионално се завадат книги, а кој професионално се занимаат и вршат промет кој подлежи на плаќање данокот на промет и републиканската разлика (т. е. за паушалистите на данок на промет на производи) — — 305
- Табели по предното напатствие — — — 306
- 242 Напатствие за извршување на Решењето за банковите сметки на добивката на држ. стопански претпријатија од локално значење — — — — — 318
- 243 Напатствија за пресметување и плаќање на републиканска разлика — — — — 319
- 244 Објаснение на Министерство за финансии за начинот на употребување на републиканскиот буџет — — — — — 320
- Записник од V-та седница на Првото редовно заседание на Народното собрание на Н. Р. М. — — — — — 321